

Lauris Gundars

KARALISTE

DARBOJAS

Mājinieki

Jānis (24) - mežzinis

Olga (55) – dzejniece

Juris (37) – strādā ar lopiem

Koļa (Nikolajs) (35) - šoferis

Sanita (38) - friziere

Intiņa (meitenīte) – abu meita

Iveta (24) - menedžere

Ingmārs (25) – datorīķis

Geņa (40) - sētnieks

Vents (33) – aģents

Citi pavalstnieki

Līga (24.) – ģeogrāfijas studente

1. rūķis – cilvēks ar slēptu identitāti

2. rūķis – cilvēks ar slēptu identitāti

3. rūķis – cilvēks ar slēptu identitāti

Malvis (28) – apsargs, viņš arī Līga 2.

I CĒLIENS

1. aina

Galvaspilsētas nomale – astoņu dzīvokļu īres nama pagalms – nosacīts žogs, dažādas formas šķūnīši, krūmi, miskastes.

Vasara, jūnijs, pusdienas laiks, karsts.

No nama iznāk OLGA un LĪGA. Olga ģērbusies īpaši svinīgi, viņai mugurā pastīvs tautiska tērpa atdarinājums. Līgai mugurā balts T-krekls.

OLGA. (*skaļi, pret namu*) Gatavojamies, mīļie, gatavojamies!... Atkārtojam vārdukus!!!... (*smejas, Līgai*) Nē, viņi zina, labi zina, bet es katru gadu viņus pakaitinu! Mums te ir tik labi cilvēki, zelta tauta – tu pati redzēsi!... Pasmaidi! Es tā priecājos, ka tu gadījies šeit tieši šodien, tā priecājos! Es lepojos, ka te dzīvoju, tiešām! Vai es varēju iedomāties, ka mūža nogale būs tāda?!...

LĪGA. Olgant, es jums līdzī netieku!

OLGA. Nogale, meitiņ, nogale. Ir nogale! Skaista nogale: mēs dzīvojam šeit un tagad, un mēs esam tieši tie, kas mēs esam – paskaties visapkārt! Es apraudāšos, mulķe, goda vārds!... Un...

Negaidīti aiz stūra pa kreisi sāk riet suņi – šķiet, nevaldāms bars.

OLGA. Tie nav mūsu!... Nē, nu ir mūsu, bet... kaimiņa!... Uzkrien pēc manām brillēm, meitiņ!...

LĪGA. Jums tās, Olgant, uz deguna.

OLGA. Otrās, otras – kaut kur uz bufetes: uzskrien – es kaut kā nejūtos labi...

Līga prom namā, bet Olga zibenīgi metas turp, kur rej suņi. Tiesa, kad viņa ir nozudusi, tie sāk riet otrā nama pusē – Olga skrien turp. Pēc trešā pārskrējiena reizes, Olga ir bez elpas. Suņi jau atkal rej te pa labi, te pa kreisi, taču Olga vairs nespēj tos patrenkāt.

OLGA. Sātani, sātani! Savāciet savus sātanus!!!... Šodien, tagad! Kā jums nav kauna?!... Vismaz šajā dienā jūs varētu būt cilvēks! Cilvēks, pilsonis, pavalstnieks, visbeidzot! Vismaz šodien! Vismaz šonedēļ!...

Pēkšņi Olga saraujas – viņa acīmredzami ir pamanījusi ko ārkārtēju.

OLGA. Kur ir?! Kur???... Nesiet atpakaļ! Tūlīt pat nesiet atpakaļ!!!...

Policija!!!...

Rej suņi, Olga skraida pa labi, tad atkal pa kreisi.

OLGA. Labi! Es apsolu – nekādas policijas, tikai nesiet atpakaļ! Es jūs lūdzu! Tūlīt mēs visi būsime klāt, tūlīt būs divpadsmit, tūlīt!... Sarunāsim tā: es aizeju un nāku atpakaļ pēc sekundes, un pēc sekundes tas ir atpakaļ! Laiks sākas!!!...

Olga prom. No nama iznāk JURIS – liels plecīgs vīrietis, maikā, ar alu rokā. Olga atpakaļ.

OLGA. Nav?... Jūs nekā neredzat?!... Es arī ne!!! Jo nav! Jo tas necilvēks ir aiznesis! Nav!!!... Jūs uz turieni, es te!...

Olga aizgrūž Juri pa vienu nama pusi, pati pa otru. Rej suņi, abi atpakaļ.

OLGA. Nu?

JURIS. Kas ta?

OLGA. Alus!!!...

JURIS. Paspēšu līdz divpadsmitiem!...

Juris dzer alu – malks ir garš, bezgalīgi garš.

OLGA. (*uz namu*) Es jums dodu vēl vienu sekundi! Tā ir pēdējā! Laiks sākas!...

Olga prom. Tikmēr pagalmā iznāk INTIŅA – meitene ar lelli: ja nav norādīts citādi, viņa vienmēr runā lelles balsī un lelles vietā.

INTIŅA. (*Jurim*) Kēra, ja? Paralīze, ja? Nabadziņš, tante tevi brīdināja!...

Juris gan beidzot izkustas un skaļi atraugājas.

JURIS. Iznāca. Svētais gars...

OLGA. (*atpakaļ*) Nav?! (*Intiņai*) Bērniņ, tu nekur neredzēji?! Nu, redzi?! Neredzēji?!... Vēl viena sekunde! Pēdējā, necilvēk!!!... (*prom*).

JURIS. Pagājušogad viņa kaut ko nedzirdēja, šogad neredz!

No nama iznāk KOĻA un SANITA – arī svinīgi ģērbusies. Koļa iepretim Sanitai ir ļoti maza auguma, Sanita vēl beidz krāsoties.

KOĻA. Atkal tantei caureja, atkal skrien?

SANITA. (*smejas*) Koļa!!! Bērns arī...

KOĻA. Tu neatceries – skraidīja!

INTIŅA. Tēti, nedrīkst dibena vārdus lietot!

Olga atpakaļ.

OLGA. Ir palikušas sešas minūtes!!!... (*pārējiem*) Ko stāvat?!... Labi, mums visiem uz sekundi jānozūd, un tad tas būs te atpakaļ! Neuztraucieties, mīļie!... (*augšup*) Un mēs esam vairāk, un mēs visi tā domājam!!!...

Viņa stumj visus prom, no pagalma laukā. Suņi nebeidz riet.

*No nama iznāk IVETA – blondīne atturīgā kostīmiņā, bet uz pārlietu
augstiem papēžiem, un INGMĀRS – sakumpis, briļļains jauneklis.*

INGMĀRS. Re, karogmasts pazudis!

IVETA. Bija? Te?... Kad tad?...

INGMĀRS. Gadus piecus jau.

Visi atpakaļ.

KOĻA. Viņi jau nes!...

OLGA. (*augšup*) Esat trīskārt trīs reizes nolādēts mūžīgi mūžos!!!!... Lai uguns,
elle un zibeņi jūs posta, un...

KOĻA. Es saku: Geņa nopirka jaunu karogmastu: nekas nav nozagts.

OLGA. Bet... bet... (*augšup*) Necilvēks! Vismaz varējāt pateikt, ka neesat
vainīgs!!! Par ko man tas?!... Un kur tad ir tas jaunais? Palikušas tikai trīs
minūtes, un mēs esam bez kāta! Un radio?! Trīs minūtes!!!! Mīļie!!!...

INGMĀRS. Es apsolīju – es izdarīju!...

Ingmārs izvelk no kabatas digitālu sīkkārbiņu.

OLGA. Bet, dēliņ... Tas bērniņa lellītei?...

*Ingmārs ieslēdz kārbiņu – tās skaņa ir varena: dārd uzmundrinošs maršs.
Olga metas Ingmāru skūpstīt. Skaļās mūzikas dēļ turpmākā klātesošo
runāšana nav vairs saklausāma.*

*No šķūnīšu puses parādās GEŅA – bezgaumīgi spilgtās darba drēbēs
tērpies plikpauris: viņš nes pār plecu baltu karogmastu. Tā otrs gals gan
parādās pagalmā vien pēc laba brīža – kad Geņa jau prom: to nes JĀNIS
– jauneklis baltā kreklā, atklātu seju. Karogmasts ir tik garš, ka tā
uzstutēšanai pagalma vidū nepieciešami visu klātesošo spēki. Kad tajā
tiek augšā vilkts arī nacionālais karogs, tas nu plīvo tik augstu, ka vairs
knapi no lejas saskatāms.*

*Kad svinīgais brīdis ir galā, Olga kaut ko izmisīgi jautā – tas top
saklausāms vien tad, kad izslēgts radio.*

OLGA. Tā ir mūsu stacija?!... Jau divas minūtes pāri un nekā vēl nav!!! Kas
noticis? Ir kas noticis? Jūs man nesakāt? Nu?! Nu, sakiet, taču, mīļie!...

KOĻA. Vēl bez divpadsmit divpadsmit... Šogad skrien jūsu pulkstenis...

JURIS. Tikai pulkstenis...

OLGA. Kā jūs mani sabaidījāt!... Es piedāvāju zvērēt! Visiem zvērēt – līdz
nākošajam gadam, (*augšup*) līdz šai dienai mēs ieviesīsim šajā namā kārtību!
Mēs jūs izmetīsim! Ar visiem nevainīgajiem dzīvnieciņiem!

JURIS. Katrs var dzīvot, kur grib...

OLGA. Mums jāzvēr!!!

Pēkšņi ierejas suņi – te labā, te kreisā pusē.

OLGA. Es zvēru – kā es šeit stāvu: es miršu, bet pēc gada mēs šeit stāvēsim brīvi!...

INTIŅA. Un miruši!...

Visi spurc.

OLGA. Te, bērniņ, ir tavi vecāki, un viņi ir ļoti labi cilvēki!

JURIS. A kur sieviete? Jūsu sieviete... es redzēju: atbrauca. Radiniece?

OLGA. Līga!!!... Līgiņ!!!...

Līga atpakaļ pagalmā.

OLGA. Kur tu biji pazudusi?

LĪGA. Pēc brillēm, tavām brillēm.

OLGA. (*smejas*) Man taču tās uz deguna! Un citu man nav! Cik sirsnīgi!...

JURIS. (*Līgai*) Es esmu Juris – otrais stāvs, pa kreisi.

OLGA. Stop, stop, stop – es šo brīdi iedomājos daudz svinīgāku!

Sastājieties!...

Viņa stādina visus ierindā pie karoga – pati ar Līgu stājas pretim.

OLGA. Man ir tā laimīgā iespēja šai dienā iepazīstināt ar savu māsasmeitu

Līgu – topošo ģeogrāfi, topošo sievieti un brīnišķīgu māti!...

LĪGA. Olgtant!...

OLGA. Man nav bērnu, un man ir tiesības to teikt – bez bērniem nedzīvojiet!...

JURIS. Juris. Otrais stāvs pa kreisi...

OLGA. Veterinārs, viņš govīs apsēklo...

JURIS. Ne tikai...

OLGA. Te ir bērns!... (*par Koļu un Sanītu*) Un te ir bērna vecāki! Koļa, krieviņš, ir mūsu labais šoferītis, Santiņa tev nogriezīs, pielīdzinās, nokrāsos, izretinās visu un visur...

Juris smejas.

OLGA. Te ir bērns!... (*Ivetai*) Un kas tu, Ivetiņ, tur mums biji?

IVETA. Menedžments, finanses...

OLGA. Cipari, cipari, cipari... (*par Ingmāru*) Mūsu Ingmāriņš – profesors!

INGMĀRS. Programmētājs...

OLGA. Cik nedzīvs vārds! Profesors – lūk, perspektīva, vīzija!... Cik pulkstenis?

INGMĀRS. Vēl deviņas minūtes.

OLGA. (*par Jāni*) Un te ir Jānis! Jānis, Līgiņ. Meža dievs Jānis...

JURIS. Koku glaudītājs...

JĀNIS. Mežzinis. Labdien.

OLGA. Mežs un ģeogrāfija, saknes un fantāzija, zeme un uguns!...

JURIS. (*smejas*) Te ir bērns!...

OLGA. Viss, viss, viss – apklustam: tas mirklis ir tuvu!

GEŅA. A es? Geņa es.

OLGA. Jā, Geņa – pagalma guru, mūsu galvenais cilvēks.

GEŅA. Geņa es esmu!

OLGA. Palikušas divas minūtes! Sagatavosimies!

INGMĀRS. Sešas.

INTIŅA. Ja es paliktu par karali, tad man būtu jāpaliek par vīrieti?

OLGA. Bērniņ!... (*Līgai*) Tas ir... bērniņš... ar lellīti... kā tev bija vārdiņš, pasaki tantei.

INGMĀRS. Es esmu karaliene ar olām!...

OLGA. Bērniņ!... (*pārējiem*) Vai redzat, cik laimīgā zemē mēs, mīļie, dzīvojam?! Bērns jau var jokot, viņš nekā vairs neatceras! Vai pirms 20 gadiem mēs vispār varējām iedomāties, ka šāds brīdis pienāks – mēs nekašķēsīsimies, nerūgsim un nerūksim, mēs būsīsim vienkārši laimīgi un pilnīgi brīvi! Un tas ir tikai tāpēc, ka esam sev iecēluši karali!

JURIS. Es toreiz balsoju par holandieti...

OLGA. Karalis nav viens no mums – un punkts: tikai tas ir svarīgi! Tikai tāpēc mēs esam laimīgi! Un es gribētu jūs visus lūgt aizmirst ikdienu un atcerēties, kas šī ir par dienu, un kas mums jau pēc minūtes būs jādzied! (*Ingmāram*) Slēdz iekšā!

Intiņas lelle pēkšņi sāk nežēlīgi pērt savu saimnieci: Intiņa spiedz.

INTIŅA. Es esmu karaliene, tava karaliene!...

OLGA. Mūsu karalis, bērniņ, nav tāds! Sanitiņ, Koļa, kur bērns saskatījies?

INTIŅA. Viņa grib būt slikta! Viņa negrib dziedāt!!!...

Intiņas spieģšanai pievienojas suņu riešana.

OLGA. Slēdz iekšā!!!... Jānīt, Līga – nāciet šurp, dodiet man rokas!

Ingmārs ieslēdz savu kārbīņu – radio patiešām ir skaļāks par pagalma kņadu.

DIKTORS. (*balss*) ... Vēl palikušas 35 sekundes! Pēc pusminūtes mūsu valsts dziedās. Tā dziedās, jo mēs visi tā vēlamies. Vēlamies jau septiņpadsmito gadu šai dienā, šai stundā. Mēs dziedāsim par savu karali, savam karalim un kopā ar savu karali: šī ir mūsu pateicības diena viņam.... Es redzu viņu uz pils balkona, viņš iet pie mikrofona... paskatās pulkstenī... Mūsu karalis – Renārs
I...

OLGA. Klusu!!!... Tonis...

Visi kopā ar radio dūc la.

Suņi rej.

*Tad valsts sāk dziedāt **KARAĻA SLAVINĀŠANAS DZIESMU**. Kaut himnisks, tas tomēr ir patiesi optimistisks, pat nebēdnīgs dzīves slavinājums: zemniecisks, bet moderns, ik brīdi izskan pat kāds internacionālisms.*

Dzied radio, dzied visi valsts pagalmi, dzied valsts... Suņu rejas kļūst niecīgas iepretim varenajam kopkorim.

Pēc ceturtā pantiņa valsts sāk arī diet – melodija tam ir labi piemērota.

Arī mūsu pagalmā dzīvojošā tautas daļiņa zina dejas soli – viņi garā virtenē izdejo no sētas, lai saplūstu kopdejā ar citiem: radio kopā ar viņiem pamazām attālinās.

Kad mūzika ir jau labā gabalā, no nama pagalmā iznāk VENTS – ne īsti hipijs, ne dievturis. Vents aplklusina suņu rejas ar kaklā karājošos tālvadības pulti. Aplūkojis jauno karoga mastu, Vents to apčurā un novelk karogu pustumā.

Tālumā joprojām līksmo tauta.

2. aina

Turpat. Vakars. Krēsla.

Tālumā joprojām skan Slavināšanas dziesma – tauta vēl līksmo.

Pagalmā iesteidzas Jānis – saodis apčurāto karogmastu, viņš stājas, lai noskalotu tā pamatni ar spaini ūdens. Tad Jānis velk augšup pustumā nolaisto karogu – pavēries debesīs, viņš pamana blāvu, vientuļu Mēness ripu. Lūkošanās tajā, iekustina Jānī attiecīgas, sentimentālas stīgas – viņa lūpas pat sāk ko nedzirdamu dungot. Jānis ir tā aizskatījies, ka pamana pagalmā ienākušo Līgu vien tad, kad viņa tēloti sentimentāli nokunkstas – viņš lec kājās, acīmredzami piemirsis, kādēļ šeit atrodas.

LĪGA. Svētki nepatīk?

JĀNIS. Patīk! Patīk, patīk! Protams, patīk!... Nevar nepatīkt!...

LĪGA. Olgtante pīrāgus aizmirsusi.

JĀNIS. Jā, brilles arī viņai mājās palikušas...

LĪGA. Viņa sūtīja tevi pakal?

JĀNIS. Viņa ir jauka...

LĪGA. Viņai nemaz nav otru brilli.

JĀNIS. Pīrāgus jau arī es pirms tam aiznesu...

LĪGA. Nesarksti!... (*sēstas uz soliņa*)

JĀNIS. Es? Nekad!...

LĪGA. Apsēdies.

JĀNIS. Jāiet - svētki, jautri visiem...

LĪGA. Kāpēc viņa grib mūs saprecināt?

JĀNIS. Mūs? Saprecināt?

LĪGA. Neesi taču viņu nolīdzis? Tu taču pa īstam sarksti, ne?

JĀNIS. Es nekad!...

LĪGA. Man patīk! Sēdi taču!...

Juris sēstas, taču klusē.

LĪGA. Viņai šķiet, ka manā vecumā es jau esmu vecmeita. Bet es vēl puspasaules gribu apbraukāt: kurš tad man vilksies līdzī? Tu skrietu?

JĀNIS. Es?... Neesmu domājis, nezinu. Es mežā... man mežā... es mežā...

LĪGA. Un mežā ir mistiskie dabas strāvojumi, zemes auras visādas, ja?...

JĀNIS. Nē, nav. Mežs ir mežs... Tur ir... ir labi...

LĪGA. Muļķi laid?

JĀNIS. Kas jālaiž?

LĪGA. Noskūpstī mani!... Nu, nobučo, nezinu – nosūc!...

JĀNIS. Kāpēc?...

Līga skūpstā Jāni pati – strauji, kaislīgi. Jānis stingst no pārsteiguma.

LĪGA. Tu taču tiešām pavisam pa īstam sarksti!... labi, vari domāt, ko gribi, bet... tu esi viens rets eksemplārs: pirmais džeks, kurš uzreiz netaisās man līdzī apkārt pasaulei braukt. Paliek mežā... Vai arī tā ir megaviltība?... Tu dzirdi? Jāni, tev slikti?...

JĀNIS. Es domāju, tu atbrauci te mācīties – Olgtante teica...

LĪGA. Nē, atbraucu tevi apēst: mums abām tāds plāniņš... Bet tev ir meitene, ja? Garām, blondām bizēm, zilām acīm...

JĀNIS. Es sarkstu varbūt, bet... bet es esmu normāls cilvēks.

LĪGA. Es arī... Nē, nu varbūt tiešām neizskatās, bet... Kā tu vari tik mierīgi to pateikt: *normāls cilvēks?*... Atvaino, lūdzu, es negribēju... pati nezinu, kas man uznāca, kāpēc tāda esmu... Aizmirsti to... buču.

JĀNIS. Man patika...

LĪGA. (*smejas*) Un ko tagad?

Abi vēl brīdi minstinās, tad Jānis beidzot sadūšojas un skūpst Līgu: ļoti maigi. Tāpat tad dara arī Līga. Tad brīdi klusums.

LĪGA. Es arī tagad gribētu nosarkt.

JĀNIS. Esi drusku sarkana.

LĪGA. Nemelo: man neiznāk... Es iešu atpakaļ.

JĀNIS. Kāpēc?

LĪGA. Lai nesanāk kaut kas ne tā... nu, saproti: nepārguļam vēl šonakt, labi?

Tiekamies rīt.

JĀNIS. Līdz rītam.

Abi tomēr vēlreiz saskūpstās.

JĀNIS. Goda vārds – līdz rītam?

LĪGA. Es apsolīju. Tu šaubies?

JĀNIS. nekas mani nevar aizkavēt!

LĪGA. O, musketieris!

JĀNIS. Goda vārds!

LĪGA. Līdz rītam! Līdz rītrītam no rīta!...

Līga strauji prom.

Jānis brīdi stingi stāv, kaut viņa dvēsele jau dzied. Tad dzied arī viņš pats: tā ir patiesa MĪLĒTĀJU DZIESMA, kurā īstenai laimībai klāt jaucas tikpat bezgalīga trauksme un pārdabīgs maigums. Tomēr šobrīd tā ir Laimīga mīlētāja dziesma, un šī vēsts pat Mēness ripu šai naktī dara koši spožu.

3. aina

Turpat, uzreiz pēc tam.

Jānis joprojām veras Mēness ripā, kādēļ uzreiz nepamana trīs neliela auguma vīrus iesteidzamiem pagalmā – viņi ir ģērbusies līdzīgi: kaut kas vidējs starp uzvalku un raupju darba kārtu. Vīri ir savdabīgiem rūķiem līdzīgi, kādēļ šeit tā arī tiks saukti.

1. RŪĶIS. (*par Jāni*) Tas ir viņš!

3. RŪĶIS. Pilnīgi apdauzīts!

Otrais rūķis šeit un turpmāk vienmēr apstiprina jebko, ko saka pirmais un trešais – dažkārt viņš tiek izmantots, pierādot oponentam savu taisnību.

3. RŪĶIS. (*Jānim*) Brilles atradi? Ei, Jāni!...

JĀNIS. Nē, tante tikai bija izdomājusi, ka... Kā jūs zināt? Labdien... labvakar...

3. RŪĶIS. Prasi, kas mēs esam, ko mēs te darām! Brīnies, nu!

1. RŪĶIS. Neņemiet, Jāni, vērā – viņš parasti ir pārāk tiešs. Labvakar, mēs jūs meklējam, tieši jūs.

3. RŪĶIS. Jaunais karogkāts jau apmīzts!

JĀNIS. Es ne!...

1. RŪĶIS. Skaidrs, ka jūs ne! Nebrīnieties, bet mēs jūs pazīstam, labi pazīstam, Jāni.

3. RŪĶIS. Nestiep gumiju – viņš tūlīt sāks valodu raustīt no brīnīšanās!

1. RŪĶIS. Tiešām, Jāni, laika nav daudz. Mēs esam nākuši piedāvāt jums valsts karaļa posteni, Jāni... Nu, kļūt par karali, mūsu valsts karali.

3. RŪĶIS. Ir Jānis, ir īstais: sarkst riktīgi! Uhhhh!

JĀNIS. Es varbūt sarkstu, bet... kas jūs esat?

3. RŪĶIS. Aizmirsi pateikt: Renārs I ir miris! Šonakt nolīcis karoti. Ķelli nolīcis, kājas atstiepis, citus orgānus – kā gribi. Karalis ir miris, lai dzīvo karalis!

1. RŪĶIS. Mēs nejokojam, atvainojiet, Jāni. Varbūt tā izklausās, bet mums ir ļoti maz laika, jābūt efektīviem: valsts bez karaļa ir kuģis bez kapteiņa. Mēs esam karaļa padomnieki – piemirsām stādīties priekšā, atvainojiet, Jāni. Esam tie darba rūķi, kuri žurnālos nebildējas – mēs strādājam. Nav šai brīdī neviena cita, kas varētu mums uzbrukušo nelaimi atrisināt.

JĀNIS. Tie nav gudri joki, man šķiet... Uz redzēšanos!

Rūķi tomēr izrādās negaidīti stipri – viņi neļauj Jānim aiziet.

3. RŪĶIS. Malacis! Labs pavalstnieks, Jāni: provokācijām nepadodamies!

Otrais rūķis izvelk no kabatas pamatīgu zīmogredzenu

1. RŪĶIS. Mēs nejokojam, Jāni, varbūt šis jūs pārlicinās: tas ir īstais īstā karaļa gredzens.

3. RŪĶIS. Vēl drusku silts.

JĀNIS. Pat tad, ja tā būtu, kāpēc esat te?! Valdiet, rīkojieties!...

1. RŪĶIS. Mums nav tādu kvalitāšu, kādas ir tavas! Mēs nepretendējam, mēs tikai gribam valstij labu!

JĀNIS. Es taču piedevām neesmu ārzemnieks!

1. RŪĶIS. Padome ir lēmusi, ka ārzemnieks ir pagātne: mums to vajadzēja toreiz, tajā valsts attīstības fāzē. Bet tas ir bīstami mūsu identitātei – ir pienācis laiks nacionālam valdniekam. Tas ir Padomes lēmums. Tev ir ideāls cēvē – skola, skola, mežs. Nekādu saistību, kredītu, tikai darbs, godīgs, tīrs darbs: tu esi tāds pats darbarūķis, kādi esam mēs. Būt karalim jau nav tikai gods – tā ir atbildība, darbs!...

JĀNIS. Kas ir padome?

3. RŪĶIS. Mēs, nu! Mēs esam Padome, jo tikai mēs te rubījam dienu un nakti: tu domā, mums negribas aiziet tur pie visiem piemaukties, nomaukties un... padziedāt, es nezinu?! Mēs te rubījam, bet tu stāvi kā tāds auns!...

JĀNIS. Bet Renāram ir bērni, radi!

1. RŪĶIS. Nedzīvojam taču aizlaikos – tu arī parakstīsi līgumu. Karaļa tronis pienākas labākajam, ne tuvākajam. Atvaino, tev arī ar to jāērķinās, tas arī ir Padomes lēmums.

3. RŪĶIS. Tomēr laikam pārāk apdauzīts!

1. RŪĶIS. Bet Jānis sarkst.

3. RŪĶIS. Nav laika: laižam uz to Vilkapakaļu – Jozeps arī tur sarkstot kā tomāts! Ejam!!!

JĀNIS. Kāpēc?

1. RŪĶIS. Piedodiet, Jāni, mēs patiešām nevaram gaidīt: izsludinot Renāra nāvi, mantiniekam jāuzņemas viņa apbedīšana – tā ir tradīcija. Paldies, ka uzklausījāt.

3. RŪĶIS. Un nevārsti cimdiņu pirms nedzirdēsi pa radio! Izsmies. Vai nosūdzēs!

JĀNIS. Pagaidiet! Es vienkārši nevaru tā uzreiz noticēt: tas taču ir tik saprotams. Gandrīz viss apzinīgais mūžs ar Renāru, un tagad es...

3. RŪĶIS. Jozeps tagad, ne tu!

1. RŪĶIS. Pārdomājāt, Jāni?

3. RŪĶIS. Ejam!!!

JĀNIS. Es varētu mēģināt, varbūt...

1. RŪĶIS. Nē, mēģināt vairs nav laika, atvainojiet.

JĀNIS. Labi...

3. RŪĶIS. O, nosarka!!!

1. RŪĶIS. Sirdscilvēks jūs, Jāni, esat.

Otrais rūķis uzvelk Jāņa pirkstā zīmogredzenu.

3. RŪĶIS. Oi, nevajadzēja! Pieminiet manus vārdus!...

JĀNIS. Nē, es tiešām saprotu, ka tā ir arī atbildība, saprotu, tiešām!...

1. RŪĶIS. Protams! Mēs palīdzēsim.

JĀNIS. Kad jāsāk?

3. RŪĶIS. Esi jau sācis! Bēres rīt no rīta.

JĀNIS. Bet man rīt... es rīt no rīta esmu sarunājis, apsolījis...

3. RŪĶIS. OK, bāžam Renāru ledusskapī – lai valsts un pasaule pagaida!

JĀNIS. Es nevarēšu atvadīties?

3. RŪĶIS. Itin kāds tev galvu cirstu nost! Mamma laukos dzirdēs pa radio, viņa pastāstīs savam Murim! Vairāk nav tev neviena – mēs kļūdāmies?

JĀNIS. Kā jūs sauc?

1. RŪĶIS. Jāni, labāk padomājiet, kā jūs pašu tagad sauc.

3. RŪĶIS. Renārs II.

1. RŪĶIS. Nacionāla valsts!

3. RŪĶIS. Sen jau nacionāls vārds!

JĀNIS. varbūt varētu vienkārši – Jānis, bez cipariem? Vienkārši Jānis...

karalis Jānis...

1. RŪĶIS.,3. RŪĶIS. Skan labi: Jānis, vienkārši karalis!...

*Darbarūķu balsis ir tik savdabīgas un dažādas, ka būtu gauži dīvaini, ja viņi trīsbalstīgi nedziedātu, turklāt valstī, kur dzied visi. Kaut **DARBARŪĶU DZIESMA** ir trīsbalstīga, unisonā skan kopēja doma: ir labi, ja ir labi, un ir labi, ja visi ir labi, jo labais ir labs, bet tas labais nenāks, ja kāds to labo nevedīs!...*

Tad visi jau steidzas prom: rūķi stumj Jāni sev pa priekšu.

4. aina.

Turpat, uzreiz pēc tam.

Aizejošajiem nopakaļ lūkojas Vents – viņš ir slēpies krūmos un acīmredzami visu redzējis un dzirdējis. Viņu pārbiedē no pretējās puses pagalmā ieskrējuši Līga.

LĪGA. Labdien!... labvakar... labrīt!... Jūs neesat redzējis Jāni?... Te dzīvo Jānis... jūs arī te dzīvojat?

VENTS. Un tu? Tu dzīvo, ja? Te, šajā valstī, ja?! To tā sauc, ja?!

LĪGA. Atvainojiet...

VENTS. Te ir cietums, ja! Un galvenais cietumsargs te ir tavs Jānis, ja!

LĪGA. Atvainojiet, es meklēju mežzini Jāni...

VENTS. Satikt gribat, ja?! Sarunāts, ja?! Aizmirstiet, ja!...

Vents skaļi un nedaudz teatrāli smejas, tad neslēpjoties demonstrē savu tālvadības pulti – viņa suņi rej te labajā, te kreisajā nama pusē. Turklāt nu tie rej līdzīgi Ventam pašam – homēriski.

VENTS. Tu vēl smagi raudāsi, ja! Bet tad būs par vēlu, ja, atceries, ja!...

Vents prom, suņi klust.

LĪGA. (klusu) Jāni!... (skaļāk) Jāni!... Jau rīts gandrīz, Jāni! *Ki-ke-ri-gū!!!*...

Taču tad pāri pagalmam noskan skaļas raudas – tās tuvojas: izspūrusi, puņķus slaucīdama pagalmā nāk Olga.

LĪGA. Kas noticis, Olgant!

OLGA. Raudi taču! Ir jāraud!!!...

Labu brīdi viņa balsī raud viena pati.

OLGA. Karogs! Karogu velc lejā, pusmastā!... tavā apzinīgajā mūžā tas notiek pirmo reizi: tādos brīžos karogiem jāplīvo pusmastā, bērniņ!

LĪGA. Kādos – tādos?

OLGA. Tādos, kā tagad! Kad nāve pagalmā!... Velc! Ir jāvelk!!!...

Līga ņemas vilkt karogu lejup.

LĪGA. Kaimiņš? Kurš?... Nelaiimes gadījums?

OLGA. Kur tu biji? Bērniņ, bērniņ... Mēs visi dziedam, dziedam, dziedam, un tad... viss pārtrūkst: *karalis ir miris!* Pa radio, bez brīdinājuma: *Renārs I ir miris!*... Pēkšņā nāve. Visi apskaidrojās sekundē, visi, visi: gulošie pat pieleca kājās! Visā valstī palika kluss! Un tad... Raudi, ir jāraud! Raudi!!!

Olga raud atkal, Līgai gan labi nesanāk, tomēr viņa pūlas imitēt ko līdzīgu.

OLGA. Raudi kā nākas! Tikai tā mēs varam viņam pateikties, godināt par šiem skaistajiem gadiem! Raudi!!!... Tā sauksies mans dzejolis – *Raudi, raudi, dziedādams!*...

LĪGA. (*beidz raudāt*) Olgant, es vairs nevaru: karalis bija labs, bet neiznāk pa īstam...

OLGA. Tev, tieši tev būtu jāraud pa īstam, bērniņ! Ak, es, nelaimīgā!... Labi: atzīšos – es tevi uzaicināju šeit dzīvot, lai izprecinātu! Jā, es zinu, tu brīnies, esi pārsteigta, vai ne? Tu nosodi mani, ja?...

LĪGA. Jānis ir jauks...

OLGA. (*raud stiprāk*) Bet tagad nekas neiznāks – viņa vairs nav!...

LĪGA. Kas noticis?! Nē, nē!!!...

OLGA. Jā!!! Miris, miris! Pagalam! Piedod, ka tieši man tev tas jāsaka!

LĪGA. Jānis bija tik... Paldies, ka tu man atradi tieši viņu!... Kas notika?!

OLGA. Viņš ir mūsu jaunais karalis!... Miris, tev viņš ir miris!...

LĪGA. Nav smieklīgi!...

OLGA. Tāpēc raudi! Radio ziņoja, bērniņ, radio teica! Es pati nevaru saprast, bet radio teica... Raudi! Es pat iepazīstināt jūs nepaspēju!!!... (*pret debesīm*)

Jā-ā-āni!!!...

LĪGA. Olgant, jūs vēl tur daudz dzērāt, kad es aizgāju?

OLGA. Visi taču palika skaidri kā stikliņi, kad Renāriņš... radio ziņoja, radio neviens nejoko!...

Olga raud atkal. Līga gan velk karogu atkal augšā.

LĪGA. Ir taču jāpriecājas – ir jauns karalis! Lai dzīvo karalis!... Un vēl savējais! Priecājies, vecā, dziedī?!

OLGA. Tiešām: nemaz nepadomāju!...

LĪGA. Paldies, paldies, paldies, Olgant, ka izvēlējies man tādu partiju, vislabāko partiju! Valsts vislielāko laizītāju! Jā, laizītāju, laizītāju, Olgant! Viņam taču ne naudas nav, ne kvalitatīvu vecāku, viņš pat ārzemnieks nav, bet tiek iecelts par karali: kā tas nāk, neesi domājusi?! Ko viņš ir laizījis, cik stipri un ilgi?! Kāpēc viņš vēl nav precējies, neesi sev jautājusi?! Tagad skaidrs! Paldies, Olgant!!!...

Sāk intensīvi laizīt karoga mastu.

OLGA. Bērniņ, ko tu dari???...

LĪGA. Es priecājos, esmu laimīga, laimīga! Lai dzīvo labākais karalis pasaulē!!!...

OLGA. Beidz, izbeidz! Priecāsimies pieklājīgi! Padziedāsim! Bērniņ!!!...

Līga aptver karoga mastu kā striptīza dejotājas rīku.

LĪGA. Dziedi!!! Dziedi, vecā!!!...

Dziesmu gan Līga uzsāk pati – tā ir Karaļa slavināšanas dziesma.

OLGA. Beidz, tā nedrīkst, bērniņ! Mūsējie nāk!...

LĪGA. Mēs taču esam laimīgi! Laimīgi!!!...

*Līga turpina dziedāt arvien skaļāk – pagalmā ienākušie nama iedzīvotāji pievienojas – tā jau ir **KARAĻA SLAVINĀŠANAS DZIESMA**, karalim Jānim.*

Pēc brīža, skaļi smiedamās, Līga prom. Bet dziesma tādēj nerimst – tā skan pār pilsētām un būdiņām, pār kalniem un bezdibeņiem.

Attāli grand un zibsnī varena uguņošana.

5. aina

Turpat. Nākošās dienas pēcpusdienu.

Elsdams pūzdams Geņa stutē pie nama sienas paštaisītu finiera karaļa kroņa atveidu. Uz soliņa sēž Olga un Ingmārs – viņš strādā ar klēpj datoru.

INGMĀRS. *(lasa datora ekrānā) ...Raksturojiet bērū ceremoniju: esmu sajūsmā, drīzāk sajūsmā nekā patika, drīzāk patika nekā sajūsmā un patika...*

OLGA. Skaisti, ja aizej tik strauji... bet ja tu esi karalis, un tev paliek tik daudz bāreņu: es visu nakti domāju...

INGMĀRS. Jāatbild tikai viena no četrām versijām, bez komentāriem. *Drīzāk patika nekā sajūsmā?*

OLGA. Sajūsmā! Tikai sajūsmā!

INGMĀRS. Par bērēm, ne kronēšanu, ja?

OLGA. Par abām!

INGMĀRS. Nākošajā jautājumā būs jāsalīdzina abas ceremonijas, bet ja par abām *sajūsmā*, tad nevar salīdzināt.

OLGA. Kurš visu to tur sastāda? Kā tauta var salīdzināt to, ko nevar nemaz salīdzināt, kas tāpat visiem skaidrs?

INGMĀRS. Racionālāk ieķeksēt, ka par bērēm *drīzāk sajūsmā*, bet par kronēšanu *sajūsmā* – tas kronētais jau vēl dzīvs, ne?

OLGA. Protams, skaidrs!... *(pēkšņi)* Dēls!!! Ja mēs visi tā domāsim – *kas izdevīgāk? Vai vērts?...*

INGMĀRS. Kurš tā nedomā?

OLGA. Dēliņ?! Jūs esat datoru un printeru tauta! Tu sastāvi no vieniem vienīgiem elektroniem un protoniem, vadiem un bezvadiem?...

INGMĀRS. *(kā nedzirdējis)* Pēdējais jautājums: *Vai jaunais karalis jums jau iedveš uzticību?* Atbildes: *jā, drīzāk jā, varbūt jā, drīzāk varbūt jā...*

OLGA. *Drīzāk varbūt...* Nē, skaidrs, ka iedveš! Jānītis taču!

No nama iznāk Juris, paģirains – dzer alu no pudeles vienā garā malkā.

INGMĀRS. (*lasa*) Aptaujas balva – karaliska izmēra kliņģeris.

OLGA. Tikai? Nebija vērts!...

JURIS. Kur radiniece?

OLGA. Kāds naktī atkal karogmastu apčurājis, starp citu.

JURIS. Kā viņa ņēmās ap to koku, kā rotēja! Viņiem tur ar Jānīti jau kaut kas bija - jumts aizbrauca?

OLGA. Līga pati aizbrauca, viņai... mācības piedāvāja citur.

JURIS. Pa kuru brīdi šie paspēja jau parīvēties?

OLGA. Izejiet, Juri, lūdzu, laukā!

INGMĀRS. Mēs jau esam laukā...

JURIS. Esat no vienas ģimenes?

OLGA. Viņa nav tev!

No nama iznāk Intiņa – viņas lellei acīmredzami ir ļoti stipras paģiras: tā vemstās un vaid.

INTIŅA. (*savā balsī*) vakar bija dubulti svētki...

OLGA. Lelle nav īsta, bērniņ!

INTIŅA. Tu pati neesi īsta!

OLGA. patausti, bērniņ: cilvēki ir silti.

INTIŅA. Karalis teica, ka tu neesi!

OLGA. Zini, ko mūsu Jānis tiešām kādreiz ir teicis: *dzejnieki ir mūsu tautas mugurkauls!* Tas par mani.

INTIŅA. Tu neesi īsta, viņš teica man. (*Intiņai*) Vai ne?

Intiņa māj mulsī, bet apstiprinoši.

OLGA. Re, nevar jau vairs Jānītim pajautāt, un tad nu kurš katrs bērns paliek bezkaunīgs! (*lellei*) Es esmu ļoti, ļoti, ļoti īsta!...

No nama iznāk Iveta – viņa ir ļoti saposusies: īpaši kupli safrizēti viņas blondie mati.

JURIS. Galva nenolūzīs?

Ne vārda neteikusi, Iveta no pagalma laukā un prom.

No nama iznāk Sanīta, tad Koļa. Sanītai rokā friziera instrumenti.

SANĪTA. Vēl taču nepabeidzu!...

JURIS. Aizmauca uz pili?

KOĻA. Darbā svinības esot...

JURIS. (*Ingmāram*) Tev nekas, labtop, nav sakāms?

INGMĀRS. *Lap-tops*. No vārda *lap* – klēpis!

JURIS. Tas tavs klēpis pie Jāneļa uz pili aizblieza! Darbā stāties, nosauksim to tā.

INGMĀRS. Beidz!

JURIS. Tad izdari kaut ko vienreiz pats – bez tā topa!

INGMĀRS. Mēs tikai vienkārši esam draugi!...

JURIS. Bet gribētos būt divkāršiem!

OLGA. Juri, te ir bērns!

INTIŅA. Viņa nekad ar labtopu negulēs!

SANITA. Intiņ! Koļiņ!

KOĻA. Pati to lelli nopirki!

Geņa joprojām neveiksmīgi nopūlas ar finiera kroni – jau kuro reizi tas krīt zemē: visi lūkojas turp.

OLGA. Palīdziet taču, puīši! Mums kaut kā jāatzīmē karaļa dzimtene, mēs ar Geņu nolēmām – lai visi redz.

Viri paklausa un drīz finiera kronis ir jau pašķībi piestiprināts pie nama fasādes.

JURIS. Mēs visi varētu dot intervijas – būsim paēduši, padzēruši līdz mūža galam!

KOĻA. Vajag bildi ar mums visiem!

OLGA. Es dzejoli jau gandrīz esmu pabeigusi.

INGMĀRS. Vēvēvē mūsmājas ielikšu netā!

OLGA. Vēvēvē karaļkalns būtu labāk.

KOĻA. Viens centimetrs virs jūras līmeņa...

SANITA. Sēžas visi ķemmēties – kas bildēs?

INTIŅA. Vēvēvē mūsu perdeļgrava...

JURIS. Vot, šoreiz nav smieklīgi nemaz!

KOĻA. Varbūt mūs jau svinīgi gaida pilī!

SANITA. Auns! Kas mēs tādi esam?...

KOĻA. Jānis arī nebija nekas – koku glaudītājs...

OLGA. Mēs vienkārši nezinājām, ka viņš ir, ka viņš ir izredzētais... cik skaisti. Un nerunā tā par mūsu nacionālo karali, tev nav tiesību.

KOĻA. Es ne tāpēc, ka es krieviņš, es...

OLGA. Es neesmu nacionāliste, bet tu mani nekaitini!

JURIS. Krieviņam šoreiz taisnība – nekas mēs neesam, neviens mūs tur nelaidīs! Alus ir?!

OLGA. Atcerieties – pirms deviņiem gadiem man bija publicēts dzejolis...

*Olga uzsāk skaitīt dzejas rindas, kas jau drīz vēšas **DZIESMĀ PAR IZREDZĒTĪBU**. Drīz to velk līdzī jau visi, jo piedziedājums ir par pavisam parasta cilvēka lepnumu un godu, par parastību kā masveida izredzētību – tas saprotams un nepieciešams ikvienam.*

Dziedāšana tā aizrauj dziedātājus, ka viņi pat nemana pagalmā ieslīdam melnā uzvalkā tērptu, būdīgu vīru ar rācijās vadiņu ausī – tas ir MALVIS. Viņš veikli novērtē visus pagalma kaktus, saskaita dziedošos, bet tad uz brīdi pazūd, lai pēc mirkļa jau atgrieztos ar pamatīgu zelta kroņa bareljefu. Kuru viņš bez lielām pūlēm un ceremonijām karina Geņas finiera vietā – kas tas lido atkritumos, dziesma klust.

MALVIS. Sestā dzīvokļa īrniece – kur viņa ir? Blondā.

KOĻA. Uz darbu, svinības...

OLGA. Vēl trūkst puīša no augšas – ar suņiem...

MALVIS. To es zinu.

JURIS. Kas tu esi?

MALVIS. Es te tagad būšu vienmēr.

OLGA. Mēs esam lojāli – Jānis taču ir mūsējais, kā pašu bērns, var teikt...

MALVIS. (*rācijā*) Var laist, var laist!...

SANITA. Kas ar mums būs?

MALVIS. Jums visiem smadzenes izšķaidīs! Lai jūs visu aizmirstu, kas bijis!

Bez smadzenēm būs vieglāk!...

Pēc baisa klusuma brīža, Malvis sāk pērkondimdoši smieties – tā viņš darīs arī turpmāk un nereti.

MALVIS. Malači! Man ir jātic! Bet šoreiz es pajokoju! Te tagad dzīvos karalis, skaidrs?! Mierā!!!...

Visi gluži neviļus patiešām arī sastingst miera stājā – tādus viņus ierauga pagalmā ienākušais Jānis, kas nu tērpies pastīvā uzvalkā.

JĀNIS. Labdien!... Kas noticis? Es tas esmu, es – Jānis...

MALVIS. Nezinu, viņi šitā jau stundu stāv: laikam cieņa!... (*smejas*)

INTIŅA. Tevi atlaida no karaļiem, Jāni?

SANITA., OLGA. Bērniņ!!!...

JĀNIS. Nē, es esmu karalis, īsts karalis – vari pataustīt: silts!

JURIS. Mūs met laukā, ja?...

*Olga enerģiski uzsāk Slavināšanas dziesmu, citi piebiedrojas tik zibenīgi,
ka Jānim grūti nākas viņus apklusināt.*

JĀNIS. Es esmu atgriezies mūsu mājā, jo es esmu tautas, jūsu visu karalis!
Es dzīvošu tāpat, kā visi, turpat, kur visi, es domāšu to pašu, ko visi, un darīšu
to pašu... gandrīz to pašu, ko visi...

Pēc Olgas piemēra visi sāk spartīgi aplaudēt.

JĀNIS. Paldies!... Bet es tiešām te dzīvošu.

JURIS. (čukst) Tev ļaus? Ar mums kopā?...

JĀNIS. Protams. Man... man pat ieteica.

INTIŅA. Pilī ir slikti?! Zelts un sudrabs ir slikti?! Muldi, muldi, muldi! Melis,
melis, melis!...

Malvis ar vienu kustību norauj lellei galvu.

SANITA, KOĻA. Paldies!

INGMĀRS. (čukst) Tev taču tas pienākas! Mēs tevi mīlam tāpat.

JĀNIS. No tautas es esmu nācis, par tautu palieku!

OLGA. Cik skaisti!...

*Jānā stāsts par demokrātiju, vienlīdzīgumu un īstenu taisnīgumu rīmējas
gluži pats no sevis – tā rodas **PATIESA TAUTAS KARAĻA DZIESMA**.
Karaļa gaišais sūtījums spēj atvērt visas sirdis, remdēt ikvienas aizdomas
un sāpes – kā mātes šūpuļdziesma.
Dziesmai beidzoties, visi atklāj, ka ir gluži nemanāmi nu stāv apskāvušies
– brīdi klusums. Tad karalis aplaudē savai tautai.*

JURIS. Vismaz mums alus būs par brīvu – te taču tagad pils!

JĀNIS. Skaidrs.

MALVIS. Tikai karaļa dzīvoklī.

JURIS. Ja sarunā?

MALVIS. Sarunāt nevar. Var tikai labi uzvesties.

INTIŅA. (ar bezgalvaino lelli) Karalis ir nopirkts! Karalis ir nopirkts!

*Šoreiz lelli pa gaisu aizsviež Juris, par ko no Malvja mirklī saņem alus
pudeli.*

OLGA. Bērniņ! Karalis nemaz nevar būt nopirkts, jo karalis ir pats, pats
galvenais, vai ne, Jāni?

JĀNIS. Manī ļoti, ļoti ieklausās – visu, ko es ierosinu, tiek pieņemts: mēs
dzīvojam arvien labāk... tas ir – vēl labāk nekā līdz šim labumam esam
dzīvojuši!

OLGA. Es ierosinātu, lai mēs visi paliktu labāki!

JĀNIS. Es ierosinātu, lai mēs visi kaut ko ierosinām, lai katru vakaru ierosinām, ierosinām un ierosinām! Katrā sētā, katrā ģimenē, katru vakaru! Pie uguns kuriem, kā zīmes, kā... mūsu gribēšanas zīmes!

OLGA., SANITA. Cik skaisti!

INTIŅA. (*savā balsī līdz ainas beigām*) Mamm, man kakāt gribas!

SANITA. Bērniņ, tagad nevar – te ir karalis!...

JĀNIS. Es ierosinu – kuram uguni!

JURIS. Un alu!

INTIŅA. Mamm, es apkakāšos!

OLGA. Es ierosinu – lai bērns pakakā, bet mēs kursim guni! Karalisku uguns kuru! Mūsu sapņu uguns kuru! (*Sanitai, Intiņai*) Nu, ejiet taču!

Pēkšņi pagalmā iebrāžas Iveta, viņas frizūra ir pagalam izspūrusi.

IVETA. Labdien, karaļa kungs... jaunkungs! Es biju pilī, bet jūs jau bijāt prom – man teica, lai es nākot šurp: ar ko varam pakalpot?... Esmu kaut ko nokavējusi?

INTIŅA. Es esmu nokavējusi...

Visi mirklī aizspiež degunus. Sanita ar Intiņu prom namā.

JĀNIS. Tas taču ir tik dabiski! Ierosinu turpmāk dzīvot bez aizspriedumiem! Domāsim, ko gribēsim, runāsim, ko domājam!...

Aplausi.

JURIS. Baigi smird!... Es tā domāju, ko runāju: vēmiens nāk!

OLGA. Es ierosinātu – runāsim tikai to, ko sapņojam!

Negaidīti te vienā, te otrā pagalma malā skan suņu rejas.

OLGA. Es domāju, ka es gribu, es sapņoju, lai šo... disidentu ar visiem viņa suņiem iznīcina, no zemes virsas noslauka, un es beidzot saku, ko es patiesībā domāju!!!...

MALVIS. (*rācijā*) Faktors S, faktors S – neitralizējam...

Kaut kur attālāk noskan apslāpēts kļiedziens „Kāpēc?!...”, un riešana klust.

OLGA. Piepildījās!!!... Mūsu sapnis piepildījās: viņš ir iznīcināts! Kuriet guni!!!...

Visi metas kraut uguns kuru – rošība līdzinās putojošam dancim, kuram jau visai drīz rodas vienojošas kopdejas raksts.

6. aina

Turpat, vēlāk.

*Ugunskura liesmas krēslainajā pagalmā rada patiesi mītiskas ēnas – tās ir ļoti atbilstošas visam turpmākajam sapņu izteikšanas procesam: rituāls no ikdienišķa vēršas īstēni šamanisks. Īpaši jau tāpēc, ka ikviens klātesošais apjauš – šai reizē tavu sapni dzird pats visvarošais karalis: tu vari arī nekļūt smieklīgs, skaļi paužot parastam cilvēkam gluži vai neiedomājamo. Tā veidojas vienota **SAPŅU DZIESMA** – tās ritmi un temps pielāgojas katram nākošajam sapnim, katram nākošajam sapņotājam. Sapņi ir negaidīti dažādi, tomēr to refrēns ir viens – šāda sapņa valstiska mēroga īstenošana darīs mūs unikālus, lasi: visas pasaules mīlētus! Šo piedziedājumu dzied visi.*

OLGAS sapnis ir gluži netverams un, iespējams, pirmajā brīdī pat šķietami iracionāls: ar karalisku likumu ir jāliedz lietot negatīvos mazvārdukus „ne” un „nav” – *lai dzīvo viss pozitīvais*: tikai tā mēs spēsim uzturēt sevi no iekšpuses! *Lai dzīvo maģiskais „jā”!*...

Olgas ierosmes spēks kļūst gluži vai acīmredzams visos turpmākajos sapņojumos – ikvienam tie ir stipri enerģētiskāki un atraisītāki, nekā no šiem ļaudīm ikdienā kāds spētu sagaidīt.

SANITAS sapnis ir nacionāla, obligāta solāriju tīkla izveide: lai ne tikai ikviena pavalstnieka iekšpuse būtu pozitīva, bet arī ārpusē liecinātu par piesātinātu labklājību. *Esi brūns arī tad, ja neveicas!*

JURA sapnis gan ir tuvāks Olgas ierosmēm: arī tas rosina uzmundrināt ikkura pavalstnieka rumpja iekšpusi ar ideālo kombināciju – *alus, alus, šašliks un vēlreiz alus*: kurš gan noliegs, ka paēdis pavalstnieks ir laimīgs pavalstnieks, un tikai laimīgajiem būs laimīga nākotne – arī bērnu veidošanai! *Bet par meitenēm pēc tam!*...

KOĻAS sapnis, turpretim, vedina dzīvot augstākiem mērķiem – slavini savu valsti ikdienas: tā harmoniska kļūs gan tava iekša, gan āra. *Tikai šāda kopība ir tavš stiprais balsts, un tikai ar to tu pasaulē nepazust vari. Vērt savu parastumu neparastumā!*... Turklāt Koļas sapnim ir pagalam taustāms risinājums: uzbūvēt divas milzu metāla brūnaļas ar motoriem – viena iedvesmojoši apbraukā valsti, otra informējoši

pasauli. Un ja tās abas vadīs cittautietis, rezultāts taču būs divtik pārliecinošs! *Kaut krieviņš tu būtu!...*

INGMĀRA sapnis ir vienlīdz cēls un augsts: valsti iespējams vadīt no laptopa. *Portāls, portāls, klačcatiņš, blogu rīmes, programmiņš – kopā iznāk labtatiņš!... Laptopu mūsu karalim! – viņš zinās, kad mēs smieties gribam, kad skumt: vien spied taustiņu!...*

IVETAS sapnis, turpretim, izslēdz jebkādas skumšanas, jebkādas liekus smieklus: *nekādu emociju!* Tikai tā nācija spēs izdzīvot mūsdienu pasaulē – ikviena emocija ir iepludināma racionālā gultnē: ar karalisku likumu nosakāmas tikai nepieciešamās ārējās emociju formas, bet tās lietojamas tikai tad, kad saprotam, ko darām: *nost ar intīmiem šņukstiem, puņķiem un asarām – lai dzīvo nacionālās eksistences ķīla: aprēķins!... Lūk, patiesais mūsu mīlestības pamats un kopējais magnets!...*

Ivetas ierosme rada pavisam negaidītu pretreakciju – vienmēr malā stāvošā Geņas emocijas uzšaujas gluži vai padebešos.

GEŅAS sapnis noliedz racionālu mīlu. Viņa ierosme ir gluži pretēja: *mīla visā Visumā ir visaptveroša – prāts, dvēsele un, obligāti, arī miesa!* Un jāmīl ir nepārejoši un visiem. Un visur, un jebkur, un jebkādā veidā, un neskatoties uz dzimtēm, sugām, rasēm un ticībām! *Ja mīla nav miesiska, vai tad to vispār kāds var sajust?!... Lūk, pati augstākā patiesība, lai valsts beidzot kļūtu laimīga!...*

Savu pārliecību Geņa turklāt ņemas demonstrēt uzskatāmi – viņa aizrautība ir tik iedvesmojoša, ka pēc brīža visi klātesošie jau kustas viņa sapņa rosinātā dejā – uh-ā, uh-uh-uhā, uhā!!!... Var ar meitiņu, var ar puisīti, var ar cisu maisu!... Pat karalis Jānis šajos miesas svētkos nesaskata neko divdomīgu – tautas vienotība ir tik uzskatāma, dzīve ir tik kūšājoši vienkārša!...

Jau sapņotāju bakhanālijas vidū pagalmā ir ienākusi arī Līga, tomēr neviens to pat nemana: visi ir pilnībā pārņemti ar sevi. Arī pēc brīža uzradušos Ventu neviens nemana. Viņš gan apmāti veras tikai Līgā: Vents acīmredzami ir nācis tai nopakaļ. Kad uzvirmo Geņas visaptverošais

*miesas trakuma dancis, Vents tver Līgu, taču viņa izraujas un skrien prom.
Vents nopakaļ, tomēr viņu cieši satver Malvis.*

MALVIS. Stāt!!!...

Visi mirklī klust un stājas - stingrās pavēles adresāts var būt jebkurš.

OLGA. (par Ventu) Viņš... viņš ir vēl dzīvs?...

MALVIS. Tu esi vēl dzīvs?

VENTS. Nē, neesmu!... Jums rādās!...

MALVIS. (Olga) Jums rādās!

Ar kāju pa pēcpusi Malvis izlidina Ventu no pagalma.

OLGA. Man rādījās, paldies Dievam! Viņš vairs nav dzīvs! Kāds prieks!...

Tikai tagad visi pamana Intiņu, kura ir šķībi greizi salabojusi savu lelli.

INTIŅA. Mammīt, es tevi mīlu!...

INTIŅA. (savā balsī) Tagad nav laika, bērniņ! Te ir karalis!....

OLGA. Bērniņš taču pakakāja, vai ne? Cik jauki!...

Visi atviegloti atsāk iepriekšējo danci - uh-ā, uh-uh-uhā, uhā!!!... Var ar meitiņu, var ar puisīti, var ar cisu maisu!...

7. aina

Turpat. Nakts. Pilns, spožs Mēness.

Nams guļ, bet neguļ tie, kas par šo un vēl simtiem citu namu rūpējas – karalis Jānis un trīs rūķi. Pirmais un otrais sniedz Jānim dokumentus – to ir milzu kaudze: karalis to spēku apstiprina ar savu zīmoggredzenu. Viņš strādā kā labi regulēts mehānisms – klikk-klakt-klikk-klakt!... Malvis gan guļ.

3. RŪĶIS. (dzied) ...*Var ar pīzdiņu, var ar tūplīti, var dot ku-la-ciņā!... Uhā, uh-uh-uhā, uhā!!!...*

1. RŪĶIS. Mēs, Jāni, pat negaidījām, ka jūs tik ātri iejutīsieties – jauki.

3. RŪĶIS. Iebliezīsim šito pa radio – būs īsts *nacfakings*: himna! Tauta vienota kā vēl nekad! Uhā!...

Jānis stājas zīmogot, lai kaut ko teiktu.

1. RŪĶIS. Jāni, runāsit, ja paspēsīt: mums vēl daudz darāmā – valsts dzīvē paužu nav.

Jānis klauzina tālāk.

3. RŪĶIS. Es tevis dēļ, Jāni parastais, piecus stabus pagrūdu: liku uz to, ka tu būsi viena blāva pelēcība. Nē, tautas gars taču ir neremdināms!

1. RŪĶIS. Ļoti labs reitings jau pirmajās 24 stundās. Pats neesat laimīgs? Es būtu.

3. RŪĶIS. Tikai neizdomā korī pats savu desiņu kaut kur *uh-uh-uhā* – visā, kas kustas!

1. RŪĶIS. Es gan tik tieši neiztiektos, bet iegaumēt to der – viena vienīga neapdomība var laupīt jums cieņu un godu.

3. RŪĶIS. *Viens tūplītis, viens sadomazo uh-uh-uhā...*

1. RŪĶIS. Tauta nemīl runāt par to, ko pati dara. Tauta ir cēla savās acīs – to taču jūs būsit pamanījis?

3. RŪĶIS. Bet drāž visu – kas kustas, nekustas!

1. RŪĶIS. Parunāsim par jūsu, par karaļa mīlestību?

Jānis pēkšņi stājas.

3. RŪĶIS. Ir sieviete?! Kāpēc nezinām?

1. RŪĶIS. *(par dokumentu)* Es lasu, iedziļinos...

1. RŪĶIS. Jums piecas dzīves nepietiks, lai izlasītu visu, ko apstiprināt, Jāni. Pats piekritāt.

JĀNIS. Vai jūs ņemat vērā arī... manas tautas ierosinājumus?

3. RŪĶIS. Katru pirdienu, tici man!

JĀNIS. Bet šeit ir tikai cipari, summas un atkal cipari!

3. RŪĶIS. Viss digitalizēts – pirdieni ciparu formātā.

Jānis atsāk zīmogošanu.

3. RŪĶIS. Tad ir sieviete vai sagādāt? Karalieni kārtīgu?

1. RŪĶIS. Jūs, mīļais, paliekat nekorekts.

3. RŪĶIS. Katram vajag kādu siltumiņu... kur ielikt.

1. RŪĶIS. Un ja nopietni, Jāni?

JĀNIS. Lūdzu, strādāsim! Strādāsim valsts labā!...

*Zīmogošana atsākas ar jaunu sparū, turklāt nu tā ir tik varena Jāņa enerģijas pilna, ka gredzena izkraudzinātais ritms prasīties prasās dziedams – te nu top skaidrs, kur savulaik ir zināmās **DARBARŪĶU DZIESMAS** saknes: šai pašai dziedīgajā, intensīvajā rosībā valsts un sabiedrības labā.*

8. aina

*Turpat. Nakts. Joprojām pilns, spožs Mēness. Tikai nu Jānis ir viens pats. Viņš lūkojas Mēness ripā, un ir gandrīz vai ar aci redzams, kā mokās viņa dvēsele. Iespējams, ka Jānis nemaz pats nejūt, ka tā pat skan – no mistiskas nekurienes plūst maiga melodija: tā ir tā pati **MĪLĒTĀJU DZIESMA**, kas šai vietā skanēja vēl tad, kad Jānis bija parasts mežzinis. Jānis ir tik ļoti savu jūtu un jušanas pārņēmts, ka pat nemana aiz šķūnīša sēdošos trīs rūķus: viņi nekur nav gājuši prom, viņi cieši vēro Jāni un viņa mokas. Viņi sačukstas.*

1. RŪĶIS. Tev taisnība...

3. RŪĶIS. Kaut kāda Līga – tieši tajā vakarā, kad mēs viņu nogrābām. Aģents ir palaidis garām, atšifrējām videoierakstus. Pieci stabi no tevis.

1. RŪĶIS. Par šito mēs nederējām!

3. RŪĶIS. Pieci stabi par to Līgu vajadzēs, vismaz: meklēt, mācīt, apģērbt, iztaustīt... Iedomājies, cilvēks dzīvo, un nemaz nenojauš, ka laime pie viņa bizo milzu soljiem!...

Pirmais rūķis norāda uz joprojām gulošo Malvi.

1. RŪĶIS. Ņem šito – kamēr hormoni man to karali nesačakarē!

3. RŪĶIS. Nākošais karalis var būt minoritāte – labākajā gadījumā.

1. RŪĶIS. Es saku lētāk iznāks!

3. RŪĶIS. Olas nost un sauc par Līgu?

1. RŪĶIS. Galvenais savs cilvēks.

3. RŪĶIS. Es tevi nepazīstu, vecais! Šitāds pervers!

1. RŪĶIS. Es tikai domāju valstiski.

Visi trīs ņem uz pleciem gulošo Malvi, prom.

Jānis gan nekā no rūķu rosības nav manījis, jo viņa dvēsele joprojām dzied – uz Mēnesi tā dzied. Par zaudēto iespēju tā dzied, minorā.

MĪLĒTĀJU DZIESMA gan neklust arī Jānim nozūdot namā – to pārtver pagalmā paslepeni ienākusi Līga: arī viņas dvēselē plosās minors - patiesā abu satikšanās iespējama vien tad, kad viņas musketieris atcerēsies savu solījumu, ka nekas viņu neaizturēs... Vai tas ir tas pats Jānis, ko Līga ir iemīlējusi no viena paša sarkstoša randiņa? Vai karali sarkst? Kopš tā randiņa Līga pati nu sarkst, un tik ļoti, ka vairs pat ļaudīs iziet dažkārt nespēj: vai gan tāda ir šī mulķība, ko par mīlu visi sauc?!...

II CĒLIENS

1. aina

Turpat. Agrs rīts, saule aust tieši pašreiz.

Uz soliņa, vietā, kur naktī sēdējais Jānis, nu Vents – viņi savās sāpēs ir tik līdzīgi, ka atjauta par citu cilvēku nāk vien tad, kad Vents uzsāk dziesmu.

*Tiesa, arī tad tas nenotiek uzreiz, jo dziesmu melodijas gauži līdzīgas – tā ir **MĪLĒTĀJU DZIESMA**: arī Venta dvēsele raud. Atšķirība gan būtiska – Vents nespēj sasniegt savus sapņus, jo ir „autsaiders” – tāds „kvazimodo”, kuram nav lemts savu atbaidoši kupri iztaisnot vairs nekad...*

Šī kupra būtība un nolemtības iemesls gan tā arī netop skaidrs, jo brīnišķo ausmu šķeļ spalga kaukoņa – Vents mirklī spiests nozūst no pagalma.

Uzvīlcis melnu metinātāja aizsargmasku, te sāk rosīties Koļa. Viņa dimanta griezējriņa šķeļ metāla plāksnes – dzirksteles spieto pa visu pagalmu. Koļas darbošanās ir tik varena, ka viņš ne dzird, ne mana no nama izskrējušos īrniekus – tiem tikai pēc laba brīža izdodas Koļu pieklusināt.

IVETA. Karalis taču vēl guļ!!!...

JURIS. Gribējās izcelties? Nesanāks!

INGMĀRS. Mēs sarunājām – rindas kārtībā!

KOĻA. Kaut ko vajag darīt! Es tikai sagataves. Nevaru vairs gaidīt! Vesela mūžība!

IVETA. Sapnis par likumu nepārvēršas vienā dienā!

KOĻA. Likumu tūkstoši, bet neviens uz neattiecas uz mums: mēs esam karalim vistuvākie?!

SANITA. Klusāk!

JURIS. Rindas kārtībā! Tu esi sestais un *bastā*! Kas jūsu tautai par modi?!...LĪGA

KOĻA. Homofobs!!!...

Ir pilnīgi skaidrs, ka šādu publisku aizskārumu neviena minoritāte palaist neievērotu nevar, bet neviena majoritāte nedrīkst savus izteikumus kā neargumentēt – tā acumirklī rodas divu varenu spēku cīņiņš, jeb duets:

KURŠ TE IR HOMOFOBS? Piedalās Koļa un Juris.

JURIS. Bet neviens vienalga nedrīkst nekā darīt bez rindas!...

INTIŅA. Ja visi tagad sāks kaut ko darīt bez jēgas un atļaujas, kas tad te notiks?!...

SANITA. Nejaucies, bērniņ!

OLGA. Nē. Patiešām, pareizi bērns ironizē: vajag kaut ko uzsākt!...

*Tikai tagad visi pamana, ka Olga ir krasī mainījusi savu gērbšanās veidu:
nu viņai mugurā košs, vismaz 15 gadus jaunākas sievietes apģērbs.*

KOĻA. *Uhā-uhā!!!...*

INTIŅA. Te ir bērns, Nikolaj!

IVETA. Jūs esat trešā uz savas idejas apstiprināšanu! Varbūt tas notiks jau rīt! Jānis vēl guļ.

OLGA. Bet šodien mēs taču varam sākt to, kas nevienam nekur nav jāapstiprina – mainīsimies paši, mainīsimies uz labo iekšēji: paši sevī un savam tuvākajam.

JURIS. Mainīsimies uz augšu!...

INTIŅA. Te ir bērns!...

OLGA. Vai neesat pamanījuši, ka mēs jau esam kaut ko šai pasaulē izmainījuši? Vai, piemēram, redzat kaut kur vēl to briesmīgo apsardzi? Nav! Te tagad ir droši, pavisam droši. (*par Juri*) Un kam mums par to jāpateicas?...

INGMĀRS. Apsardze ir pa perimetru – Meža un Ceriņu ielām.

OLGA. ... Tagad pie Jāņa var nākt jebkurš – mums pašiem ir stipri vīri...

INGMĀRS. Nevienu taču cauri nelaiž!

OLGA. Bet vīri mums taču ir, gudrīti, nē?! Tagad mēs pašu spēkiem esam droši par rītdienu! (*skūpst Juri*) Tev nav jāatbild, ja nevēlies. Es vienkārši esmu atklāta, patiesa, un šeit nav nekādas erotikas!

Brīdi klusums.

IVETA. Nav ko te puņķoties un elst!!!

OLGA. Kā sevi varat mainīt jūs? Katrs pats? Ko varat dot jūs savai valstij – bez formalitātēm un likuma burta?...

*Olgas jautājums ir tik mulsinoši nekonkrēts un konkrēts reizē, ka viņai
nākas to skaidrot īsā dzejiski dziedamā formulā – **DOŠANA VALSTIJ.***

GEŅA. Es varu, es arī varu dot – *uhā-uh-uhā!!!...*

OLGA. Nē, tas gan ir jāsaskaņo ar likumdošanā: jūsu ierosme skars visu mūsu valsti. Bet pagaidām būsim intīmāki: esam taču visi savējie!...

Intiņas lelle pēkšņi sāk dvest īpaši izteiksmīgas miesiskas mīlas skaņas.

KOĻA. Bērniņ!!!...

OLGA. Nē, kāpēc? Pajautāsim sev: kā mēs uz to lūkojamies – ja leņķis ir pareizs, tā nebūt nav nekāda izvirtība! Nebīsimies būt patiesi!...

IVETA. Varbūt mēs beidzot varētu pārtraukt visas šitās emociju zupas?!

OLGA. Kas ir noticis?

IVETA. (*Ļoti uzvilkti*) Noticis? Nekas! Nekas nevar notikt, ja mēs paši te nešņaukājāties un nebimbājam! Jūs varētu vienreiz apklust! Būsim vienreiz lietišķi!... Province, īsta province! Paskatieties, kā cilvēki visur citur dzīvo: īsti pa īstam! Bet tas nenozīmē, ka viņiem tur visiem ir jābučojas arī pa īstam! Knapi pieskaras – viens-div: labdien, viens-div: sveiki!...

Viņa uz Ingmāra demonstrē paviršus skūpstus uz abiem vaigiem.

OLGA. Kas noticis ar Jānīti?

IVETA. Viņš mums nav nekāds Jānītis! Jānis!!! Karalis Jānis! Un tā nav mūsu darīšana, kā dzīvo citi, īpaši karaļi!

OLGA. Kur Jānis ir?

IVETA. (*izmisīgi čukst*) Nezinu! Man šķita, ka mājās, bet ir jau gandrīz pieci – nekādas pazīmes!...

OLGA. varbūt pie ministriem, vizīte ārzemēs...

IVETA. Ko viņš tur saprot?! Un tad teiktu radio!... Viņš skumst, skumst šīs dienas, ļoti skumst!...

OLGA. Varbūt domā...

IVETA. Skatās mēnesī: tātad skumst. Ilgojas...

JURIS. *Uhā-uh-uh-uhā!!!*... Vienu mazo, mazo karalisko. Tikai bez emocijām – *uh-uhā!...* (*viņam pievienojas arī Geņa*)

IVETA. Man vajag?! Es gribu?! ... Apklustiet! Cilvēks guļ!!!...

Vīri gan neklust, kādēļ Ivetai pēkšņi uzrodas negaidīts aizstāvis: Ingmārs – viņš sit Jurim un Geņam. Ļoti neveikli, bet no sirds.

JURIS. O!!! Labais tops! Beidzot! Nu, sit, vēl sit! Tikai bez emocijām!!!... Vēsi: viens-un-div! No otras pusītes: viens-un-div!...

Ingmārs nepadodas – kautiņš iet vaļā pamatīgs. Pārējie iet šķirt, velk kaušļus prom vienu no otra. Drīz vien pagalmā paliek vien Iveta un iekarsušais Ingmārs.

INGMĀRS. Es... es atvainojos... Patiesībā, es nemaz neiekarsu: tas vienkārši formāli bija netaisni, formāli pret personu... nevis pret kādu personīgi, bet vispār. Nulle emociju, goda vārds, jūs jau saprotat!...

Negaidīti Iveta viņu noskūpst.

IVETA. Tu to gribēji?

INGMĀRS. Nē, protams, ka ne!...

Iveta skūpstā vēlreiz.

INGMĀRS. Jūs mani pārbaudāt, ja?... Normāli, nekādu emociju. Kā izslēgts printeris – nekas nemidžinās...

IVETA. Un tagad?

Iveta skūpstā Ingmāru kaislīgi un strauji dodas prom.

INGMĀRS. Nekas! Vara pārbaudīt vēl!...

Ingmārs metas Ivetai nopakaļ, abi prom.

Neviena nemanīta aiz šķūnīšiem pagalmā palikusi vien Intiņa ar lelli.

Pēkšņi izspūris sava dzīvokļa logā parādās Jānis – acīmredzams, ka viņš ir satraukts, turklāt paveroties lejup tukšajā pagalmā, Jānis kļūst vēl nervozāks.

JĀNIS. (*nedroši*) Ū-ū!... Labrīt, labdien!... Ū-ū, es guļu, sapņoju?...

Uz brīdi nozūd, tad atpakaļ ar karalisko zīmoggredzenu.

JĀNIS. pasardze!... te kāds ir? (*pret debesīm*) Es... manis vairs nav?... Es esmu karalis, karalis Jānis?!... Kāpēc es esmu viens pats?...

INTIŅA. (*īpašā „debesu” balsī, arī turpmāk*) Tu esi dzīvs, Jāni!... Tu esi karalis, Jāni!...

JĀNIS. (*čukst*) Kāpēc neviena nav?...

INTIŅA. Un kas esmu es?...

JĀNIS. Kas esi tu?

INTIŅA. Pacel plaukstas pret debesīm, aizver acis!... Tu vibrē... vibrē? Centies notvert to skaņu, savas dvēseles skaņu, ticības skaņu!...

Jānis to pūlas darīt kā nu māc – viņš pat sāk ko dīkt: ko TICĪBAS VĒLMEI līdzīgu.

INTIŅA. *Vā-vī-vū-vī-vāāāā!*... Tagad tu esi svētīts! Un vari svētīt ikvienu, kas kustās!...

JĀNIS. (*čukst*) Es... es taču neesmu Dievs?

INTIŅA. Tu esi karalis! Karalis Jānis. Vienkārši karalis...

JĀNIS. Un kas esi tu?...

Intiņa ar lelli nāk pagalmā – lelle turpina runāt īpašajā „debesu” balsī.

INTIŅA. Es esmu labā feja, un par to, ka tu nebiji lepns, es tev šonakt sagādāšu labu seksuālu piedzīvojumu!

JĀNIS. Intiņ!!!... Mēs tācu... mēs jokojām abi, vai ne?!

INTIŅA. Nē, es esmu īsta feja!... (*prom*).

JĀNIS. pagaidi! Kur mamma, vecais?!... Apsardze!

Pagalmā aizelsies ieskrien Juris.

JĀNIS. Kur mani cilvēki?

JURIS. Viņi mani atstāja, norīkoja... nu, es derēju.

JĀNIS. Kur visi pārējie?

JURIS. Veikalā! Svētkiem jāsapērkas: alus. Mēs tomēr esam karaļa rezidence – lai nav kauns.

JĀNIS. Es izdomāšu kaut ko, parunāsim vēlāk....

JURIS. Tad mēs pārkam tikai gaļu, ja?

JĀNIS. Ej! Nestāvi!

JURIS. Klausos!!!... (*prom*).

PATIESA TAUTAS KARAĻA DZIESMAS *mažors šai Jāņa valdīšanas vakarā ir vērties patiesi aizkustinošā minorā - Tikai tad, kad karalis kļūsti, tu saproti, ka savā izredzētībā tu vientuļš un nelaimīgs paliec!...*

2. aina

Turpat. Nakts. Pilnmēness.

Jānis strādā – zīmogo dokumentu ķīpas, kuras viņam priekšā liek pirmais un otrais rūķi.

3. RŪĶIS. Vecais, es brīdināju – ja neesi drošs par sevi, nekad nepiekrīti!

JĀNIS. Es neko nesaku...

3. RŪĶIS. Bet vajag runāt! Vem taču laukā! Neturi sevī!

JĀNIS. Viss ir labi...

3. RŪĶIS. Un tu esi faking laimīgs!

1. RŪĶIS. Vara dara vientuļu, vai ne, Jāni? Lai nu kurš, bet mēs to zinām vislabāk...

JĀNIS. Kādam jau jābūt arī karalim...

3. RŪĶIS. Bingo! Kādam! Kāds cits arī var būt!

1. RŪĶIS. Tu esi ļoti, ļoti labs karalis, Jāni! Lai nu kurš, bet mēs to esam tiesīgi teikt.

JĀNIS. Vai mēs varētu uz svētkiem visai mājai dabūt alu?

3. RŪĶIS. Un tad korī – *uhā-uhā!*... Dzirdēji pa radio – nacionāls hīts!

1. RŪĶIS. Protams, Jāni, pēc likuma jums pienākas karaliskā muca.

JĀNIS. Paldies.

3. RŪĶIS. Tu tici, ka brīnumi notiek?

1. RŪĶIS. Beidz muldēt!

3. RŪĶIS. Lai tevi šonakt feja apciemo! Nomazgājies!

1. RŪĶIS. Mēs ejam! Lai salds miegs, Jāni.

3. RŪĶIS. *Uhā-uh-uhā!...*

Rūķi iet prom, taču tikko nozuduši Jāņa skatam, slēpjas aiz šķūnīša – acīmredzami, lai paslepeni lūkotos pagalmā notiekošajā.

Tur Jānis jau atkal saldserīgi veras spožajā Mēness ripā: tik ļoti viņš ir savu jūtu pārņēmts, ka mirklī pat nemana pagalmā ieskrējušo sievietes stāvu – ļoti krāšņu un formīgu dāmu. Tā ir LĪGA 2 – spilgtākā gaismā viņa attāli līdzinās patiesajai Līgai, tomēr vairāk gan Malvim. Taču šeit ir nakts: patumšs.

LĪGA 2. Jāni!... Jāni, tu?!... Es tā esmu – tava Līga! Jāni!...

JĀNIS. Līga, tu?!

LĪGA 2. Jā, jā, jā, mīļais!...

Līga skauj Jāni un kaisli spiež pie savām apjomīgajām krūtīm.

LĪGA 2. Es tevi gaidīju, gaidīju, gaidīju, bet tad nācu pati!

JĀNIS. Es torīt nevarēju atnākt...

LĪGA 2. Nerunā, es zinu! Tu tagad esi karalis, es zinu! Es baidījos, vai pazīsi mani, vai gribēsi!...

JĀNIS. Es gribu!...

LĪGA 2. Vai pazīsti?

JĀNIS. Jā... nē... drusku... tumšs... ēna... balss...

LĪGA 2. Es esmu uzziedējusi – kopš tā vakara, mūsu vakara!... Tu taču sarksti, atkal sarksti!... Es esmu palikusi sliktāka?

JĀNIS. Nē!... Labāka!...

LĪGA 2. Bet nu man ir jāiet: tu esi karalis, bet es – nekas!

JĀNIS. Nē! Tas nav svarīgi!

LĪGA 2. Tas ir ļoti svarīgi! Mēs vairs nevaram būt kopā! Atvaino, atvaino, ka nenoturējos, ka atskrēju, piedod! Tas vairs nekad neatkārtosies, nekad! Ardievu!...

JĀNIS. Paliec! Pagaidi!!!

LĪGA 2. Tu gribi mani?

JĀNIS. Jā!!!...

*Acīmredzami, ka abi ir nonākuši vienotā vibrāciju laukā, laukā, kur divu dzīvu būtņu izteiktie vārdi, ikviena viņu radītā skaņa kļūst par dziesmu. Par duetu. Tas ir **REĀLU MĪLNIĒKU DUETS**.*

Protams, arī šis duets ir atzīšanās mīlestībā, taču pirms vienā veselumā saplūst arī šo būtņu ķermeņi, Jānis ar Līgu 2 paspēj vienoties, ka:

- 1) *viņi nekad nekļūs par karaļu pāri, bet mūžam būs viens otram ģeogrāfe un mežzinis;*
- 2) *ka šķirsies acumirkļi, ja sajūtīs kaut mazāko atsalumu, šķirsies nerēķinoties, ko par karaļpāri domās pavalstnieki: tikai patiesa patiesība ir viņu kopības ķīla!...*

Brīdī, kad Līga 2 izcili mērķtiecīgi un veikli sapludina sevi ar karali, no pagalma prom lavās arī visi trīs rūķi.

Karaļa un viņa mūzas miesu dejas gan vēl turpinās mēnesgaismā labu brīdi – abu mīlas apoteozes dejas ritms šķiet kļūst arvien līdzīgāks Geņas sapņojuma maģiskajām svārstībām: uhā-uh-uh-uhāā!... Tomēr šeit valda patiesa, sviedriem noplūdusi, patiesi patiesa kaisle.

Paslepeni pagalmā ir ielavījies Vents – viņš lūkojas notiekošajā tikmēr, kamēr Līga 2, Jānim pat nemanot, ar kāju pa pēcpusi izsviež viņu no pagalma.

Viss turpinās. Ir acīmredzams – karalis ir laimīgs.

3. aina

Turpat. Rīts.

Uz galda kaudzē sadalīta cūkas miesa – Jurim rokā liels, asiņains dūcis, sarkanas arī rokas un kreklpriekša. Olga gatava paliet Jurim uz rokām ūdeni – lai viņš nomazgātos.

OLGA. Īstiem vīriem piestāv asinis...

JURIS. Tas ir no dzejoļa?

OLGA. Jā, es varētu tādu uzrakstīt...

JURIS. Es neesmu dakteris... nu, tas lopu sēklotājs. Es kautuvē strādāju.

Samelojos drusku...

OLGA. Tā ir stipra vīra sīka vājība...

JURIS. Es esmu tik daudzus sagriezis...

OLGA. Arī to dzeja saprot, saprot un iztulko. Jo mums galvenais ir dvēsele.

JURIS. Un atskaņas?

OLGA. Tu esi domājis par dzeju?

JURIS. Es gribētu... dzīvi tulkot...

OLGA. Es tev iemācīšu!...

*Protams, ka visuzskatāmāk aprādīt, kā top dzeja, var tikai dzejā, bet tā jau tā pati dziesma vien ir – šādi rodas Olgas **ĪSA PAMĀCĪBA DZEJOŠANĀ**. Skaidrs, ka dvēsele tiek piesaukta ik brīdī, taču tās izpausmei, kā izrādās, nepieciešamas dažas viltības, no kurām galvenā – it visu iemērc sāpē, sāpē, kura nekad nepāriet. Tā jebkura vārdu kombinācija pārtop dzejā, tad gluži parasts cilvēks pārdzimst Dzejniekā: masas sirdsapziņā, ceļrādī un luksoforā!... Cepu, cepu dzejas kukulīti, lai tautiņa apbrīno!... Pamācības dziesmas beigās notiek tas, ko Olga ir paredzējusi – viņa ir spējusi pieburt asinīm notašķīto Juri: viņš kaisli metas Olgu skūpstīt. Tostarp nemanīta pagalmā ir iznākusi Līga 2 – viņas kuplās formas ir ietērptas līdzīgā tautiskā tērpa atdarinājumā, kādā savulaik staigājusi Olga. Olga ar Juri viņu pamana vien uzskrienot Līga 2 virsū.*

JURIS. Stāt!!!... Kā jūs te nokļuvāt?!

LĪGA 2. Tu mani nepazīsti? Labdien!...

JURIS. Jā, varbūt... Bet... nē, nevar būt!...

LĪGA 2. Labdien, Juri. Labdien, tant!... Kā jūs šīs neparastās dienas ir pārvērtušas... Un lepni palikuši!... Līga, jūsu Līga es joprojām esmu – nekas nav mainījies: tava mīļā ģeogrāfe!

OLGA. Līgiņ!...

JURIS. Jūs te nekādi nevarējāt tikt bez caurlaides!

LĪGA 2. Mana caurlaide ir mana mīlestība.

OLGA. Cik skaisti!... Es jau domāju, tu nekad nespēsi atvērt savu moderno dvēseli!

JURIS. Kāda tieši mīlestība?

OLGA. Jā, tiešām – kurš?

LĪGA 2. Jūs nemaz nepriecājieties, ka esmu atpakaļ, starp jums!...

Olga skūpstā Līgu 2.

OLGA. (*paslepen*) Mīlestība tevi uzbaro, uzmanies!

LĪGA 2. (*tāpat*) Tu gan stipri izkrīties!...

JURIS. Es atvainojos – kuru jūs šeit mīlat, pie kā esat atnākusi?

LĪGA 2. Es mīlu... Jāni.

JURIS. Mēs visi viņu mīlam!

LĪGA 2. Es šaubos, ka visi tāpat, kā es...

JURIS. Rokas augšā!

LĪGA 2. (*to dara*) Smukāk izskatās?

JURIS. (*Olga*) Šitā nav tā Līga!

LĪGA 2. Jā, šitā nav vairs tā Līga, kas bija toreiz, šitā ir... princese Līga...

OLGA. Tā nejoko, meitiņ!...

Līga 2 pēkšņi spalgi nosvilpjas augšup uz namu.

JURIS. (*vicina asiņaino nazi*) Es šaušu!... Sadalīšu!!!...

Sētsvidū izskrien pārējie nama īrnieki – vien Jānis palūkojas lejup pa logu.

LĪGA 2. Jāni, es vēl gribu dzīvot!

JURIS. Ir apdraudēta valsts drošība!

OLGA. Tā ir Līga, Līdzīga – tu atceries: ģeogrāfite! Drusku muldās: nervi!...

(*Līgai 2*) Ej, bēdz!

LĪGA 2. Jāni, saki taču kaut ko!

OLGA. Viņa nav nekāda princese un nav nekāda tava mīļākā!...

LĪGA 2. Jā, es neesmu mīļākā! Es esmu mīļotā! Protams, Jānis ir vīrietis, un Jānis ir karalis, un viņš nedrīkst būt sentimentāls, bet es runāšu: jā mēs mīlam viens otru! Es uz to pat necerēju: es domāju, Jānis ir mani aizmirsis, es teicu: *es aizeju!* Bet viņš teica: *nē, es tevi gribu!* Es teicu: *mēs nedrīkstam!* Viņš teica: *mēs nedrīkstam, jā: mēs nedrīkstam būt neformāls pārtis!* Mēs *nedrīkstam slēpties!* Es teicu: *man ir bail!* Viņš teica: *Nāc!!!...*

Jau nākošajā acumirklī Līga 2 ir Jānim līdzās loga ailē – kā gleznas rāmī.

Klātesošās sievietes paslepen šņaukājas no aizkustinājuma.

LĪGA 2. Jā raudāsim prieks asaras, puņķosimies no prieka: mūsu karalis ir laimīgs!

Sievietes sāk raudāt balsī.

INTIŅA. Tagad, Jāni, tu tici brīnumam?! Rūgts! Rūgts!!!...

Jānis ar Līgu 2 skūpstās.

*Juris enerģiski uzsāk **KARAĻA SLAVINĀŠANAS DZIESMU.***

LĪGA 2. Lūdzu, intīmāk!...

Visi turpina vilkt dziesmas meldiņu bez vārdiem. Bet no sirds.

INTIŅA. Mammu, no cik gadiem var taisīt operācijas?

INTIŅA. (*savā balsī*) Silikons dikti spiež, bērniņ.

INTIŅA. Bet es arī gribu tā mīlēt!!!...

Visi lūkojas, kā karaļpāris skūpstās. Jānim ik brīdi trūkst elpas – tik kaislīga ir Līga 2.

4. aina

Nakts. Turpat.

Neviens nama īrnieks nav pat izkustējies no vietas, no pagalma veroties Jāņa logā, kurš nu vienīgais gaišs. Karaļpāris gan vairs nesēž loga ailē – viņi dzīvojas pa istabu. Dzīvošanās ir ļoti kaislīga: pa brīdim nozib karaļa Jāņa un Līgas 2 kailo ķermeņu daļas, pa brīdim notiekošo var jaust vien pēc skaņas – abu miesiskā dzīve sit neprātīgus viļņus.

Paslepeni pagalmā ienāk Līga, neviens viņu nemana. Brīdi Līga stingi vēro notiekošo kopā ar visiem. Tad viņai nopakaļ ieskrien Vents, viņš tver Līgu pie rokas, neļaudams tai skriet prom.

VENTS. (čukst) Tagad es drīkstu jums vēlreiz piedāvāt? Es esmu gatavs iet jums līdzī līdz pasaules malai, ja!

LĪGA. Es nekur netaisos iet!

VENTS. Tas ir nosacīti, ja! Es jūs mīlu, un jums tagad neviena vairs nav, ja!

LĪGA. Man nekad neviena arī nav bijis: es šeit nejauši – pēc sērkokoņiem.

Man te tante...

VENTS. Es zinu visu, pilnīgi visu, ja! Es taču esmu aģents – es taču jums jau teicu, ja?! Bet es to izpirkšu, ticiet, ja! Es atkal būšu normāls cilvēks, labs vīrs, ja! Disidenta loma aģentiem ir vislabākā – esmu citāds, ja. Bet tagad es vairs tāds nebūšu, goda vārds, ja?! Es tikai maizīti pelnīju! Patiesībā es nemaz nesmirdu arī tagad, kaut izskatās, ja! Bet, ja teiksiet, es pelnīšu maizīti ar smagu darbu, un neviens un nekad vairs neko pat nenojautīs par mani, ja! Jo es gribu būt labs! Cik muļķīgi skan, ja?...

*Venta apņēmība ir tik ļoti patiesa, ka viņš nespēj pat vairs noturēties to neizdziedājis – tā ir čukstamā **DZIESMA PAR GRĒKOŠANU**, kas tāda vairs nav, ja vienkārši to izsūdzam kādam.*

LĪGA. Tu izdarīsi visu, ko es gribu?

VENTS. Pasvilpiet tikai, ja!

LĪGA. Tinies un vairs nerādies, ja?! (prom)

VENTS. Līdz brīdim, kad pasauksit, ja?!...

Vents Līgai nopakaļ, prom.

Karaļpāra intensīvā nakts dzīve turpinās, un arī skatītāji vēl turpat. Viņi ir tumsā neredzami, kādēļ vien saspiežas ciešāk, kad Jānis izliecas pa logu

paelpot svaigu gaisu. Viņš šķiet manāmi pārpūlējis, taču Līga 2 jau atkal rauj Jāni atpakaļ istabā.

Pēc mirkļa viņa gan atkal palūkojas lejup.

LĪGA 2. Tur kāds ir?

OLGA, JURIS. Nē!...

LĪGA 2. Un ko tu tur dari?!

OLGA, JURIS. Neko!...

LĪGA 2. Kas tad runā?

OLGA, JURIS. Atbalss!...

LĪGA 2. Ā-ā-ā-ā-ā!...

VISI. Ā-ā-ā-ā-ā!...

LĪGA 2. Ū-ū-ū-ū-ū!...

VISI. Ū-ū-ū-ū-ū!...

LĪGA 2. Tupties!

Visi tupstas.

LĪGA 2. Gulties!... Augšā!!!...

Visi izpilda komandas.

LĪGA 2. Mājās gulēt!...

JURIS. Klausos!!!...

Visi namā, prom.

Līga atpakaļ pie Jāņa, abu intensīvā nakts dzīve turpinās. Pēc brīža pagalmā nāk visi trīs rūķi. Otrais rūķis spalgi nosvilpjas, uz ko Līga 2, savus vingrinājumus nepārtraucot, pamāj lejup.

3. RŪĶIS. Dirsas vien cilājas! Tu esi ģēnijs!

1. RŪĶIS. Tūkstotis no tevis!

3. RŪĶIS, Mēs par šito pupaino nederējām! Es arī nākošreiz būšu faking cinisks!

1. RŪĶIS. Es biju tikai fizioloģiski loģisks.

3. RŪĶIS. Jāatsūta pabildēt žurnāliņiem.

1. RŪĶIS. Kaimiņiem jau visi telefoni pārkarsuši, deram?

3. RŪĶIS. Tautas karalis un tautas princese!...

Trešais rūķis spēj būt ne tikai raupjš, bet arī raupji poētisks – viņa

DZELTENĀ DZIESMA PAR MĪLU ir par to, kā rodas tautas mīlestība: no jebkādiem, bet regulāriem foto.

Tikmēr Līga 2 iznes pagalmā un nosēdina uz soliņa pārgurušo Jāni. Abi paspūruši, ģērbusies acīmredzami steigā.

LĪGA 2. Ai, mēs kavējam, mīļais! (*rūķiem*) Esam gatavi, varam strādāt!

3. RŪĶIS. Pīpējāt?! Kolījāties?! Mēs taču lūdzām!

LĪGA 2. Tikai to, ko lūdzāt! Ziniet, kad tas ir uzdevums, paliek tik interesanti: tu sāk pētīt, izdomāt, fantazēt!...

3. RŪĶIS. Viņš ir karalis, nevis trenāžieris!

LĪGA 2. Esmu viņu... pat nedaudz iemīlējusi!...

1. RŪĶIS. Idiots!

LĪGA 2. Idiote – nejauciet man galvu!

Otrais un trešais rūķis intensīvi pļaukā Jāni.

LĪGA 2. Viņš visu izdarīs, es palīdzēšu!

JĀNIS. (*atjēdzas*) Oi, labdien... labvakar...

Ieraugot Līgu 2, Jānis instinktīvi raujas prom, kādēļ trešais rūķis izmet Līgu 2 no pagalma.

1. RŪĶIS. Nejauksim darbu ar personīgo!

JĀNIS. Jā... viņa ir ļoti... ugunīga, es atvainojos... Es varu, es gribu, es strādāšu – kur dokumenti?

Otrais rūķis noliek Jānim priekšā vienu vienīgu papīra lapu, taču, kad karaliskais zīmoggredzens jau ceļas virs tās, trešais rūķis parauj to malā.

1. RŪĶIS. Vai esat, Jāni, domājis, ar ko paliksiet tautas piemiņā paaudžu paaudzēs? Vai būs tā: *Atceries, tas notika Jāņa, vienkāršā meža Jāņa laikos, kad mēs visi bijām bagāti? Kad mūsu vecāki bija laimīgi...*

JĀNIS. Neesmu vairs mežā nemaz, bet es centīšos...

3. RŪĶIS. ... *tais laikos, kad tas puņķu Jānis bija!*...

JĀNIS. Es saņemšos, goda vārds!

3. RŪĶIS. Mežu mīli? Mīli! Gribi, lai visa tava tauta arī to mīlētu? Gribi! Mūsu mežs un tikai mežs var darīt mūs laimīgus! Var! Tā visiem ir jādomā, vai ne?

JĀNIS. Vēl ilgi pie tā jāstrādā...

3. RŪĶIS. Gribi, lai tas notiktu vienā dienā? Gribi! Esi gatavs to skaidrot savai tautai?

JĀNIS. Gribu! Es būtu laimīgs!

1. RŪĶIS. Mēs to zinājām. Jūsu tauta paliks bagāta un laimīga vienā dienā, Jāni! Un tieši jūs spēsīt viņai to vislabāk izstāstīt, un tieši tevi vienu visi tad mīlēs.

JĀNIS. Mēs taču nepārdosim mūsu mežus?

1. RŪĶIS. Nevienu zariņu, nekādā gadījumā!

Atkal Jānim tiek likts priekšā zīmogojamais dokuments, taču šoreiz viņš pats domīgi nolaiž jau pacelto roku.

JĀNIS. Bet ko tad mēs darīsim: tumšs, nevar salasīt... Bagāti, laimīgi bez zāģēšanas?

1. RŪĶIS. Protams, ka bez zāģēšanas ne laimīgs nepaliksi, Jāni.

3. RŪĶIS. Tikai galotnes. Visiem kokiem valstī. Bet! Neko nepārdodam: parīt svētki, un tās tad mēs visas nodedzināsim savos ugunskuros. Visi! Pa brīvu! Dāvana no karaļa, ja gribi.

JĀNIS. Kur tad nauda? Kāpēc galotnes? Tas tā nosacīti?

1. RŪĶIS. Mēs veidosim unikālu koridoru – *zemais mežs*: visas šīs puslodes lidmašīnas maksās, lai pārlidotu tieši pār mūsu valsti – pusei pasaules lidmašīnu zemāki lidojumi ir neaptverama degvielas ekonomija. Nauda uz pusēm. Un mēs neko nebūsim ieguldījuši!

3. RŪĶIS. Tikai nenogēbisti! Es gandrīz nogāzos, kad viņš šito izstāstīja! Ģēnijs! Neordinārs prāts!

1. RŪĶIS. Fizioloģiska loģika...

JĀNIS. Bet galotnes... putniem kur uzmeties...

3. RŪĶIS. Mums paliek vissvētākais: mūsu zeme!

JĀNIS. Tas nav iespējams...

3. RŪĶIS. Līga, var nākt!...

JĀNIS. Nē, pagaidiet! Drīz mēs dzīvosim tuksnesī: viss tad nokaltīs, izkaltīs, lidmašīnu gāzes, klimats...

3. RŪĶIS. Esi redzējis bildēs kādi cilvēki dzīvo tuksnešos? Nelaimīgi cilvēki? Visbagātākie neveiksminieki pasaulē!... bet, nē, lūdzu – turpināsim tik lielīties, ka mūs visa pasaule apsaukā par prātiņu apsaldējušu ziemeļu tautu: tas gan labāk! Tas ir pazemojoši! Tas jāizbeidz! Jā, varbūt tuksnesis, jā, varbūt pat kāda mošeja, bet tu visus padarīsi laimīgus, jo viņi kļūs lepni cilvēki! Tāpēc mēs vispār tevi noskatījām, koku glaudītāj! Tāpēc mēs pat no Renāriņa izlēmām atvadīties!...

Labu brīdi smags klusums.

3. RŪĶIS. (*smejas*) Joks!!!... Bet vari nepiekrīst, lūdzu! Tu taču esi karalis...

1. RŪĶIS. Tautām nepatīk karaļi bez redzējuma, Jāni.

JĀNIS. Man neviens neticēs...

1. RŪĶIS. Ja neticēsi pats sev. Dzīvojam, Jāni, taču vienreiz. Un katra jauna paaudze dzīvo vienreiz, un tā ir tikai un vienīgi viņu pašu reize. Ir kontrargumenti?

***DZĪVOJAM VIENREIZ** – šie divi vārdi ir spēcīgs piedziedājums dziesmai, kura iesākas klusināti, taču jau drīz nākas meklēt atraktīvus risinājumus: šo nevienam pašam cilvēkam netīkamo faktu nešaubīgi vērts vērst cilvēces trumpī – jo kā citādi lai dzīvo?!... Vēl vairāk: ja dzīvo vienreiz, tad to patiešām arī dari – ne tev kādam nāksies atskaitīties, ne sarkt. Dzīvo ar rozīnīti! Jo nākošais taču darīs tieši tāpat! Un vēl nākošais atkal jau teiks: dzīvojam vienreiz!... Un arī karaļi, starp citu, dzīvo vienreiz, un viņu vārdi vēsturē paliek tikai ar darīšanu, ne jebkura garuma domāšanu!...*

JĀNIS. Pēc svētkiem es gribētu sākt koku stādīšanas kampaņu, varbūt...

3. RŪĶIS. *Sirdskoks!*... Ir jau nolikums: katrs pavalstnieks stāda par vienu koku vairāk, nekā viņš dienā redz virs sava pagasta lidmašīnu. Patronē karalis.

Jānis apzīmogo papīru.

3. RŪĶIS. Vai tev vispār pielec, ka mēs to visu varējām izdarīt arī bez tevis paša?

JĀNIS. Paldies...

3. RŪĶIS. Negribi, lai tava ugunīgā aizbrauc uz kādu sanatoriju, uz mēnesīti, diviem?

JĀNIS. Paldies!...

1. RŪĶIS. Tu neprasīji, kas man par to būs: cēls karalis.

JĀNIS. Paldies!

1. RŪĶIS. Un tāpēc mums tev ir dāvana – jau pēc gada karalis Jānis būs pasaules lielajā desmitniekā. Par mūsu *zemā meža* naudu mēs ne tikai apzeltīsim visiem podus – mēs arī nopirksim pasaules labāko futbola komandu! Futbola, Jāni! Pietiek ar tiem mazvalstu sīksportiem! Mēs varēsim to atļauties! Un mēs to nosauksim...

JĀNIS. Nē, tas nu būtu gan par daudz...

3. RŪĶIS. Nē jau par *Jāņiem!* Tā tiks nosaukta mūsu valsts, mūsu zemes vārdā!

1. RŪĶIS. Un šo mums svēto vārdu tad skandēs visa, visa, visa pasaule!

3. RŪĶIS. No sūdiem uz zvaigznēm!

1. RŪĶIS. Un visu šo izziņosim jau svētkos: tad tava tauta saprot vislabāk!

3. RŪĶIS. Sarauj! Sarauj!...

1. RŪĶIS. Par to tevi, Jāni, mīlēs visvairāk.

JĀNIS. Paldies!

3. RŪĶIS. Viss! Saule aust: sākas jauna ēra, Jāni parastais!

JĀNIS. Tas alus būs? Nu, mūsu muca...

1. RŪĶIS. Mēs taču solījām: karaliskā!

3. RŪĶIS. Līga!

JĀNIS. Bet sanatorija?!

1. RŪĶIS. Svētkos karaliskajiem pāriem vienmēr jābūt kopā: tas nu būs jāpacieš – etiķete.

3. RŪĶIS. Es gribētu to arī drusku paciest! Nevar – princese!

Līga 2 atpakaļ pagalmā.

LĪGA 2. Man šķiet... man šķiet, es esmu stāvoklī!... (*pēc brīža smaga klusuma*) Joks!!!...

Visi smejas, Līga 2 kaisli skūpstā Jāni.

5. aina

Rīts. Turpat.

Jānis ar Līgu 2 sēž sava loga ailē un māj lejup pagalmā sanākušajiem mājiniekiem – abiem galvā varenī vainagi: Līgai 2 lapu, Jānim – skuju.

*Atbilstoši svinīgajam attēlam, arī skan šis rīts krāšņi – tā ir **DZIESMA PAR VALSTI**, par to, ka ir taču labi, ja kāds viens vienmēr atbild uz jautājumiem citu vietā un vārdā. Ikviens šīs valsts iedzīvotājs apliecina savu gatavību vienmēr sekot šādam Vienam – lūk, laimības formula: kopējs uzstādījums. Šo apņēmību uzrāda arī dažnedažādie zāģi dziedātāju rokās.*

Kad dziesma beidzas, top dzirdams, ka zāģi kauc visā valstī.

Pēkšņi atskan izmisīga Intiņas spieģšana: viņas lellei atkal jau nav galvas.

INTIŅA. (*savā balsī*) Mammu, es viņai nozāģēju galotnīti!...

Visi skaļi un labdabīgi smejas.

Tad visi prom, paliek vien karaļpāris logā. Brīdi viņi klusē.

JĀNIS. Mīļš bērns...

LĪGA 2. Jā, ļoti... Gribi par to parunāt?

Līga 2 tuvojas Jānim, lai skūpstītu, taču viņš raujas prom.

JĀNIS. Mīļā... man šodien ir meditācijas diena... Es laikam esmu piemirsis tev pateikt: katra ceturtdiena. Un tas ir tā, ka es klusēju, ieeju sevī...

LĪGA 2. Bet tāpēc jau esmu es...

JĀNIS. Nē, tas ir citādi.

LĪGA 2. Kurā vietņā tu gribi?

JĀNIS. Tas ir tā, ka es eju lejā pasēdēt, bet tu paliec mājās!

LĪGA 2. Pa telefonu?!

JĀNIS. Nē, tu vienkārši sēdi un nekusties te!!!

LĪGA 2. O, kā man patīk tādi vīrieši!...

Pēc brīža Jānis ir jau lejā – nosēstas lotosa pozā.

LĪGA 2. Tu esi musulmanis?

JĀNIS. Jā! Tagad es klusēšu!

Brīdi klusums.

LĪGA 2. (čukst) Nekas nenotiek, mīļais... Man ir kaut kas jādara? Noģērbties? No tevis nāk kaut kādas strāvas, ja?... Labi, es vēlreiz pamēģināšu.

Brīdi klusums.

Cik skaisti zāģi skan, vai ne? Kā... himna, ne? Un to esi izdomājis tu, mīļais.

Tu, tev, ar tevi, par tevi...

JĀNIS. Es klusēju tagad!!!

LĪGA 2. Nesaki neko – es pati...

JĀNIS. Ej... Ej gultā, zem segas un nekusties, un klusē! Un līdz vakaram!!!

LĪGA 2. Un pakutināt sevi, ja?

JĀNIS. Jā!!!

Līga 2 smiedamās prom – kā kāda neparasta piedzīvojuma gaidās.

Jānis sēž, zāģi skan.

Pēc brīža Jānis ar pirkstiem aizbāž ausis, bet kad rokas nogurst, aizbāž tās ar zariņiem no vainaga – nu, viss kluss. Tāpēc Jānis pat uzreiz nepamana, ka pagalmā nedroši ienācis Vents ar motorzāģi. Vents ņemas kaut ko ļoti uzstājīgi Jānim skaidrot, taču Jānis vien redz, ne dzird. Visbeidzot Vents izrauj pulķus no Jāņa ausīm.

VENTS. Ej, zāģē!!!

JĀNIS. Es esmu karalis...

VENTS. Vari raustīt mūs aiz aukliņām? Un pats?!

JĀNIS. Es no tautas nācis...

VENTS. Tad dzīvo, kā visi! Zāģē! Parādi tautai!...

JĀNIS. Tu esi tā tauta?!...

Negaidīti pagalmā iebrāžas arī Līga.

LĪGA. Jā! Un es arī esmu!... Nāc, koku glaudītāj, megalaizītāj, pazāģēsīm kopā!...

Brīdi tikai zāģi tālumā kauc.

Tad Jānis strauji sagumst.

JĀNIS. Es zināju... es jutu... es nevarēju, nespēju... Vai tiešām?! Ko darīt?...

VENTS. Zāģi ņem!!!

JĀNIS. Ne jau par zāģi es...

LĪGA. Mēs gan!!!... Rādi, karali, piemēru – zāģē!

JĀNIS. Vai tā ir taisnība?

VENTS. Nē, šī nav īstā Līga, tikai izskatās!...

LĪGA. Mēs tagad runājam par mežu, par valsti! Ir pēdējais brīdis!

VENTS. Jā! Tu redzēsi, ko nozīmē zāģēt dzīvā miesā!

LĪGA. Tu redzēsi, cik tava ideja ir stulba! Tu redzēsi, cik sīks cilvēciņš tu esi!

Cik nožēlojams! Cik niecīgs pīslis!...

VENTS. Jā!!! Sīksūdiņš un suņa mīzals!!!...

LĪGA. Pat vīrietis tu neesi!

VENTS. Jā!!!

JĀNIS. Jūs mani pazemojat!...

LĪGA. Nē, tu esi tāds!

Jānis strauji ņem no Venta zāģi.

JĀNIS. Es neesmu tāds! Ja es saku, tad es daru! Un visi man tic!... Un es neesmu, neesmu, neesmu!!!...

LĪGA. Tad atcel pavēli – tev nekur nav jāiet!

JĀNIS. Es neesmu ne suņa mīzals, ne kaķa struņķis!

Pēkšņi no Jāņa dzīvokļa loga atskan skaļi gandarījuma vaidi.

LĪGA 2. Jāni, Jāni, Jāni... ahhhhh!!!!!!...

JĀNIS. Un neko es neesmu sajaucis! Tur augšā ir īstā Līga, un viņa mani mīl, mīl, jo es neesmu...

VENTS. ... suņa mīzals...

Palūkojusies pa logu, Līga 2 mirklī ir jau lejā pagalmā – viņa cieši veras otrā Līgā.

LĪGA. Tikai atcel, Jāni, pavēli – tauta būs tev pateicīga!...

JĀNIS. Es vīrietis esmu!...

LĪGA 2. Kopija uzradusies! Tikai kaut kas mājās palicis, ne?

LĪGA. Es esmu oriģināls!

LĪGA 2. Es esmu oriģināls! Paņem spoguļi: trešais nolējums - tikai pret sauli var pamanīt!

JĀNIS. Es eju!!!

LĪGA. Pagaidi, mīļais!!!...

Jānis prom, Līga nopakaļ, taču Līga 2 viņu notver.

LĪGA 2. Kā tu te tiki?

LĪGA. Mana mīla ir caurlaide!

LĪGA 2. (*Ventam*) Pārkāpjam instrukcijas?!

LĪGA. (*Ventam*) Atbrīvo mani!!!...

Vents metas cīņā – tā ir karsta, un visbeidzot viņi ar Līgu pa abiem uzvar

Līgu 2: viņas košais rumpis krīt pagalma vidū bez samaņas.

VENTS. Tagad es varu piedāvāt vēlreiz, ja?...

LĪGA. Paliec te, sargā, lai viņa neskrien mums pakaļ!

VENTS. Un pēc tam es varu cerēt, ja?...

LĪGA. Jā-ā-āni!!!... (*prom*)

Vents brīdi sagumst, tad ceļas un, izvilcis no šķūnīša virvi, veido cilpu.

Otru virves galu viņš sien pie zeltītā karaļa kroņa atveida. Kad, pakāpies uz sola, Vents bāž cilpā galvu, sakustas Līga 2.

LĪGA 2. Kas tev bija uznācis – savējos sist?!...

Vents neatbild. Līga 2 nespēj piecelties.

LĪGA 2. Tu man kāju no pakaļas esi izrāvis!... Tu dzirdi?!... Ko tu tur dari?!

Mēms esi palicis?...

VENTS. Netraucē!!!

LĪGA 2. O, kas par vīrietī!

VENTS. Neesmu es vīrietis! Aģents, ložņa, smirdīgs disidents!...

LĪGA 2. Zīmīti uzrakstīji? Kuru tu vaino savā nāvē?

VENTS. (*pēc brīža*) Papīrs ir?

LĪGA 2. Piecelties nevaru...

Brīdi vilcinājies, Vents izņem galvu no cilpas, iet pie Līgas 2. taču, kad viņš pieliecas, Līga 2 spēcīgi sit Ventam pa seju.

LĪGA 2. Tu esi mani pazudinājis – tev tas pielec?! Es esmu aizlaidusi savu objektu! Tu!!! Nenāc klāt!... Mani nevajag mierināt – iebāz labāk kāju atpakaļ!...

Vents metas to darīt – situācija veidojas gana miesiska: jau visai drīz viņš ir spiests Līgu 2 ņemt klēpī. Līga 2 sāk raudāt.

LĪGA 2. Es šai valstij esmu atdevis... atdevusi pat to, ko atdot nevar! Visu!!!...

VENTS. Es arī!... Dvēseli...

LĪGA 2. To katrs var... piedod, es negribēju tik atklāti... Nu, nesāc tu arī!...

Raud tomēr abi.

*Tiesa gan viņu bēdas jau visai drīz vēršas aizkustinošā **MĪLĒTĀJU DZIESMĀ** – tā, kā var mīlēt divi „kuprainie”, tā nemīl neviens: tikai izstumtie, tikai minoritātes saprot viens otru!...*

Kad abi sāk skūpstīties, negaidīti strauji klust zāģu gaudošana: top apdullinoši kluss.

VENTS. Būs jau visu nozāģējuši?...

LĪGA 2. Vienalga sauc mani par Līgu, ja?...

Vents ceļas un uz rokām strauji nes Līgu 2 prom no pagalma.

6. aina

Nakts. Turpat.

Pagalmā ieskrien Līga – pārliecinājusies, ka neviena nav, viņa metas ceļos, lai lūgtos uz debesīm.

LĪGA. Mīļais Dieviņ! Jā, es tiešām visu laiku drusku neesmu ticējusi, ka tu vispār esi, bet tagad tikai tu vari kaut ko visā šitajā šļurā darīt: es esmu izdarījusi visu, visu, ko pati spēju, bet tagad, kad Jančuks mani tūlīt, tūlīt noķers, es nezinu, vai es varēšu viņam piedot! Ja tu teiksi, lai es aizmirstu to briesmīgo mauku, ja teiksi, ka viņš joprojām ir tas pats puisis, kura dēļ es pirmo un vienīgo reizi mūžā esmu sarkusi, es to darīšu. Ja varēšu. Tikai nedomā, ak es gribu būt karaliene! Tu taču izdarīsi tā, lai cilvēki tā nedomātu, jo tā jau nemaz nav: vienkārši viņš tagad ir karalis – ko es tur varu darīt? Tikai palīdzēt viņam!

Un jā, tas ir labi, ka tieši viņš ir karalis: tu taču nupat redzēji, ko viņš izdarīja, kādu soli spēra! To katrs karalis nespētu! Par to es viņam piedodu to nokavēto randiņu! Bet to šausmīgo... ja nu viņš vēl piedevām ir kaut ko saķēris!...

Līga ir spiesta apklust un slēpties aiz šķūnīša – pagalmā nāk visi trīs rūķi. Trešais rūķis spalgi pasvilpj augšup savu īpašo signālu.

1. RŪĶIS. Klusāk: tauta guļ!
3. RŪĶIS. Guļ un murgu! (*par virvi un cilpu*) Skaties, ko šie par Jānīti domā! (*pasvilpj vēlreiz*) Nav... Viņš nevarēja tādu bābu uzvarēt.
1. RŪĶIS. Un kad viņš tajā radio tur pļurkstēja, pupainais blakus smaidīja?! Kur viņš ir?!
3. RŪĶIS. Viņam tie hormoni baigi strauji nostrādāja!...
1. RŪĶIS. Fakers bija, fakere palika!...
3. RŪĶIS. Jūs, mīļais, esat tik tiešs!
1. RŪĶIS. Tavas sūda idejas – mani miljoni!!!... Labāk domā, kur tas tautas karalis tagad blandās!
3. RŪĶIS. Pašam tev viss tik ļoti patika! Es šaubījos, tas biju es!
Otrais rūķis knapi paspēj noturēt pirmo un trešo, lai tie nesāktu kauties.
1. RŪĶIS. Ja viņš te uzradīsies, pakārsim: tautas naids!
3. RŪĶIS. Tu muldi tā, kā man ir jāmuldās, izbeidz!
1. RŪĶIS. Tikai es arī daru – ja saku!
3. RŪĶIS. Tas ir par traku: otrs karalis nedēļas laikā...
1. RŪĶIS. Lai tikai parādās!!!
Aizelsies pagalmā ieskrien Jānis.
- JĀNIS. Šonakt taču brīvdiena! Pirmssvētku brīvnakts...
3. RŪĶIS. (*par cilpu*) Te kāds grib linčot: mums tevi jāglābj!
- JĀNIS. Cilvēki bija ļoti apmierināti, esot aplaudējuši pie saviem radioaparātiem!...
1. RŪĶIS. Tauta vienmēr aplaudē, ja karalis joko! Tikai ne visi, redzi, tādus jokus saprot! Cilvēki ir atlicinājuši savus pēdējos ietaupījumus, lai ielietu benzīnu savos motorzāģos, lai sapirktu bērniem un mazbērniem futbolbumbas, bet tad viņu mīļotais karalis pa radio saka, ka tas neatbilstot mūsu valsts interesēm – *beidzam zāģēt!* Beidzam sapņot! Cilvēki ir sākuši sapņot, ļoti stipri sapņot, un tas ir labākais pavalstnieku dvēseles stāvoklis, bet tad... šitāds karaliskis joks!...
3. RŪĶIS. Slikts tāds karalis, kas neļauj tautai sapņot...
1. RŪĶIS. Smerdelis un kretīns viņš ir!
3. RŪĶIS. Nav pieredzes...
1. RŪĶIS. Mēs esam tava pieredze!!! Rīt no rīta sešos atvainosies tautai!
Pēkšņi Jānim palīgā izmetas Līga.

LĪGA. Viņam bija un ir taisnība: te nav par ko attaisnoties un atvainoties! Un es arī esmu tā tauta!

1. RŪĶIS. Kopija tu esi! Ar īsto tautu tavs karalis guļ sešpadsmit dažādos veidos!

3. RŪĶIS. (*Jānim*) Tava valstiskā perspektīva ir biezs mežs, kur visu koku galotnēs mudž visādi putni un krāmē, es atvainojos, uz galvas tiem, kas tur staigā pa apakšu. A kas tur staigā? A neviens – tur tikai rāpo daži atlikušie tautas pārstāvji, rāpo izbadējušies un dzied sērīgas dziesmas par savu kopējo nelaimīgo likteni dzīvot tur, kur nu viņiem te jādzīvo. Jauki. Mēs tad braucam prom no šejienes.

LĪGA. Lūdzu!!!...

1. RŪĶIS. Rīt sešos radio!

LĪGA. (*Jānim*) Pajautā taču tautai! Pamodināsim visus! Jāni, nu, taču!

JĀNIS. Hallo!... Mīļie, tas esmu es...

LĪGA. (*rūķiem*) Tūlīt viņi pateiks, tūlīt!... Un tas vairs nebūs smieklīgi!...

netēlojiet te mierīgos – jums jau bikses pilnas, pakustēties nevarat! Modini, Jāni!

JĀNIS. Hallo!... Hallo!... Mostieties!...

1. RŪĶIS. Nu, skaļāk, skaļāk!... Ko tad tava tauta nemostas? Visi veikali vakar tika izdzerti sausi – kad atņēmi viņiem sapni! Rīt sešos radio! Vai arī tu neesi vairs karalis.

LĪGA. (*smejas*) Karalis nevar vairs nebūt karalis! (*Jānim*) Saki taču!

JĀNIS. Jā, es esmu karalis, un visi rīkojumi ir mani rīkojumi, un tikai man ir gredzens...

1. RŪĶIS. Sešos trīsdesmit būs cits karalis – mēs to izdarīsim.

LĪGA. (*Jānim*) Bet tevi neaizmirsīs!

3. RŪĶIS. Būs aizmirsuši jau sešos trīsdesmit vienā.

1. RŪĶIS. Atliksim Renāru atpakaļ. Viņš augšāmcelsies – un tos mīl vēl vairāk.

3. RŪĶIS. Ģeniāli!

JĀNIS. Smieklīgi! Es pats viņu apglabāju, trīs sauļas uzmetu!

LĪGA. Tu iesi sešos?

1. RŪĶIS. Vairs nav nepieciešams, paldies.

JĀNIS. Man ir argumenti! Es, kā zināms, esmu mežzinis, Līga – ģeogrāfe – mēs spējam to visu zinātniski pierādīt! Pagaidiet!... Tas futbols vienalga taču ir joks, vai ne?! Pagaidiet!...

Rūķi tomēr neklausās vairs – otrs noņem zelta kroni no nama sienas, tad visi ar to prom.

Brīdi klusums.

LĪGA. Kas viņi vispār tādi ir?! Tu pazīsti?... Neviens taču pat neiedomājas, ka aiz karaļiem kāds vēl cits stāv, vai ne?... Tagad es visu saprotu: tev bija tik grūti, vai ne? Tu taču pats neko tādu nebūtu darījis, tu taču to negribēji – tevi piespieda, vai ne? Tikai, lūdzu, neklusē!

JĀNIS. Nu... jā...

LĪGA. Un to šausmīgo... kopiju – to taču arī piespieda... mīlēt!...

JĀNIS. Nu... jā...

LĪGA. Tu taču sarksti, atkal sarksti!

JĀNIS. Labi, laikam nepiespieda...

LĪGA. Piespieda, skaidrs, ka piespieda! Mīļais!...

JĀNIS. Mīļā...

LĪGA. Mīļais!... Nerunā vairs neko!...

JĀNIS. Tu naktī teici, ka nekam nav nākotnes, ja mēs neatzīstam savas kļūdas...

LĪGA. Tu jau atzini!

JĀNIS. Tas nebija viss. Es neaizgāju uz randiņu, jo ļoti, ļoti gribēju būt karalis!

LĪGA. Tas nekas, tas ir normāli, mīļais!

JĀNIS. Tikai tad mēs viņus uzvarēsim, ja stāstīsim tautai patiesību, tu pati teici! Un mums ir jāuzvar, un jāvalda laimīgi un taisnīgi! Jo es vēl esmu karalis, un tu – mana karaliene!

LĪGA. Ir labi, pietiek – tev ir drudzis...

JĀNIS. Es visam piekritu, jo tad es visiem ļoti patiku! Kokiem mežā jau mīļš nekļūsi!

LĪGA. Tas ir normāli, labi! Klusāk – tava tauta guļ...

JĀNIS. Es gribēju ēst vakariņas kopā ar Obamu un Pūķinu! Es gribēju visu, visu, visu uz pasaules! Es gigants gribēju būt! Es taču sapratu, ka tie nav tavi caurumi, bet tie bija tik lieli un melni, un es sevi pārliccināju! Un viņas ķirbji – planētas manās rokās!...

LĪGA. Pietiek, mīļais, pietiek!...

JĀNIS. ... Man nepietika! Es liku viņai tur, un liku šite, un vēl citur, un liku tā, un liku šitā! Un visi brīnījās, un visiem skauda, un mani nebaidīja ne visi tie hivi, ne triperis!...

Līga strauji prom – Jānis to nemana.

JĀNIS. ... Es biju milzis, es biju numur viens! Lai mani mīlētu visa pasaule, Visums viss! Lai Dievs mani par savu vietnieku aicinātu!... Bet tagad, tagad mums pietiks ar mūsu tautu, un tagad viss būs pa īstam un pilnīgi godīgi! Mēs abi to spēsim! Mēs valdīsim sarkstot! Paldies tev, mīļā, mīļotā!...

Brīdi Jānis pamana un pārlicinās, ka palicis viens.

*Tad viņa dvēsele sāk raudāt – tā ir **PATIESĀ TAUTAS KARAĻA***

DZIESMA: vēl vientuļāks tu kļūsti, kad patiess esi! Un divkāršu spēku tad vajag, lai pieceltos!...

Dziesma klust kādam no miegā iztraucētajiem mājiniekiem metot Jānim pa logu ar zābaku.

7. aina

Rīts. Turpat.

Pa pagalmu saposies nervozi staigā Jānis. No nama iznāk Intiņa – viņa ir ģērbusies raupja auduma drēbēs: Intiņa dodas uz šķūnīti.

JĀNIS. Labrīt, Intiņ! Kur tad lellīte?

INTIŅA. (*šeit un turpmāk savā balsī*) Man šodien dzimšanas diena.

JĀNIS. Apsveicu! Uzdāvināšu tev jaunu lellīti, gribi?

INTIŅA. No šodienas es varu runāt pati – man vairs lellītes nevajag.

JĀNIS. Un ko tad tu tādu gribētu teikt, pati teikt?

INTIŅA. Tu biji sūdīgs karalis.

JĀNIS. (*smejas*) Biju, piekrītu! Bet būšu labāks, pavisam labs! Tu netici?

Intiņa gan neatbild, jo ir nozudusi šķūnīti.

JĀNIS. Kāpēc neviens nemostas – jau tik vēls!...

Intiņa neatbild – viņa intensīvi rakājas pa šķūnīti.

No nama iznāk Olga – paspūrusi, ar baltu apsēju ap galvu: acīmredzami tā ir komprese pret sāpēm.

OLGA. O, mīlulīt, kā sāp!... Tu gan svaigs izskaties. Es visu nakti murguju, baigi! Kad vakarā palieto, man tādi stāsti nāk priekšā! Par tevi arī, Jānīt, bija!

Tu par karali biji iecelts, iedomājies?... O, kā sāp!... Un tu nezin kāpēc tēloji baigo demokrātiju – dzīvoji tepat: mūsu māja bija baigā karaļa rezidence, iedomājies? Šausmas! Mēs te ņēmāmies kā tādi garā vāji – es pat... es pat ar Juri, iedomājies? Tikai nesaki nevienam!...

JĀNIS. Bet es esmu karalis...

OLGA. O, pagaidi, baigi sagriezās!...

Olga steigšus prom aiz šķūnīša: viņai ir stipri slikti.

Nākamajā mirklī Jānis spiests palēkt malā – Juris ripina pagalmā milzīgu alus mucu. To rotā karaļnama un futbola simbolika, arī Jurim pašam ir līdzjutēju šalle ap kaklu. Nekā neteicis, viņš mirklī pieplok mucas krānam.

JĀNIS. Es taču solīju – karaliskā muca!...

No nama iznāk Sanita. Arī ar sāpošu galvu.

SANITA. (*par mucu*) Oi, es nevaru šorīt uz šito skatīties, palīgā!...

JĀNIS. Apsveicu bērna dzimšanas dienā!

SANITA. Kas šodien?... Paldies! Oi, Koļa!!!... Oi, es nevaru pakliegt, šito ārprātu! Uzej, Jānīt, lūdzu, pamodini Koļiņu, pasaki viņam, ka Intiņa šodien būs nejauka, lai gatavojas: viņš sapratīs...

Jānis gan nepaspēj nekur aiziet, jo pagalmā jau nāk pats Koļa – viņa pār plecu svētku pūdele (ugunsmuca) futbolbumbas formā, tās garo kātu nes Geņa. Arī viņiem acīmredzami ir grūti, tomēr abi pūzdami elsdami uzstutē pūdeli. Tad abi pieplok mucai līdzās Jurim.

JĀNIS. Kas tad vakar bija par svētkiem?

SANITA. Vot, šito es Koļam vienmēr saku: dzer, bet atceries, par ko ir dzerts! Oi, Jānīt, tev jātrenējas... Koļa, bērns šodien modīsies nejauks, dzirdi?

KOĻA. Oi, negaudo! Tāpat slikti!...

No nama nāk laukā Ingmārs ar Ivetu – kaut arī savārguši abi, Iveta pietura Ingmāru.

INGMĀRS. Viņš ir atpakaļ, atpakaļ!

IVETA. Kuš, kuš, kuš! Nokritīsi!...

JĀNIS. Un ja es solīju, tad alus arī ir!...

INGMĀRS. Es vinnēju piecus tūkstošus! Tikai pieci no trīsdesmit pieciem bija likuši uz to, ka Renārs jau šovakar varēs runāt! Pieci, pieci, pieci tūkstoši! Un es šorīt bildināju savu karalieni!...

IVETA. (*mulst*) Arī bērnus viņš grib piecus!...

SANITA. Oi. Jau viens ir nejauks!...

JĀNIS. Renārs taču ir miris!

INGMĀRS. Internetā visas analīzes – pēc nedēļas komā labākas nekā man!

JĀNIS. Bēres bija!

SANITA. Jānīt, klusāk! Un aizej, paguli!...

Olga atpakaļ.

OLGA. Mīļie, kā es jūs visus mīlu!... Man ir dzejolis... piedodiet, vakarā!...

JĀNIS. Es taču esmu jūsu... mūsu karalis!

OLGA. O, Jānīt – uztaisīties esi riktīgi! Pat gredzens pirkstā!... O, es nevaru smieties!...

JURIS. Vienu alu, karali?

JĀNIS. Mēs taču kopā sapņojām, mēs gribējām, cerējām un ticējām, ka izdosies!...

Vīri pie alus mucas aplaudē. Tad arī pārējie – cik nu kurš to spēj.

JĀNIS. Mums vienkārši ir jāceļas un jāiet – tad viss izdosies!... (*aplausī*) ... Es esmu sapratis, ka ir jāspēr drosmīgi soļi, ir jādzīvo patiesi, no sirds, un mēs to varam, mēs to gribam!... (*aplausī*)... Atjēdzieties, nebūsim aitu bars!...

Aplausi, ūjināšana. Neviena nemana, ka pagalmā ienākusi arī Līga – viņa klusē.

OLGA. Jānīt, izrādās, tu esi tik... atraktīvs!

JURIS. Biežāk tikai vajag palietot...

JĀNIS. Bet es tiešām esmu karalis!

KOĻA. Oi, Jānīt, a es cars: davaj izkaujamies, kurš stiprāks!

JĀNIS. Ja manis nebūtu, šeit nestāvētu šī muca!

GEŅA. Katrai sētai izdalīja...

JĀNIS. Un kas vakar notika? Zāģējāt?

GEŅA. Malkas diena, nacionālā – uguns kuriem...

OLGA. Tik jauka Renāra ierosme, o...

JĀNIS. Un mani jūs nepazīstat?!

JURIS. Lai dzīvo karalis!!!...

IVETA. Nodziedi kaut ko!...

Ūjināšana.

No šķūnīša iznāk Intiņa – viņai kājās milzīgi zābaki.

JĀNIS. (*Intiņai*) Labi, es šodien neesmu karalis! Bet vakar es biju? Īsts karalis!

INTIŅA. Kā tu pats domā?

SANITA. (*Intīgai*) No kurienes tu, bērns, tos ūpa zābakus esi izvilkusi? Īsts spoks! Kur tu iesi? Papu, skaties!

KOĻA. Meitiņ, es tevi sveicu tavā lielajā dienā!...

OLGA. O, meitiņ – mēs visi sveicam!... *Happy birthday!*...

Visi īsi vienojas dziesmā.

KOĻA. Meitiņ, šādā lielā dienā mēs ar mammu gribam tevi apsveikt un novēlēt, lai tu... lai tu...

SANITA. Mēs ar papu drusku patērējām to tavu uzkrājuma naudiņu. Tikai neesi nejauka – mēs uzkrāsim to atpakaļ, goda vārds!

KOĻA. Lai zibens mūs nosper!

SANITA. Kāpēc mani?!

INTIŅA. Vai tad es ko prasu? Es to zinu, jau sen.

SANITA. Cik jauki, papu!... Kur tu, bērns, iesi, kur ej?

Intīga gan aiziet neatbildējusi.

OLGA. Cik jauks bērns, cik patstāvīgs!...

JĀNIS. tad tomēr Renāra runa šovakar, ja? Viņš ir izveseļojies?

Augšāmcēlies? Pilnīgi nekas nav noticis?!...

OLGA. Jānīt, lūdzu, ej paguli, ja!

JĀNIS. Nekādu sapņu, nekādas augstākas jēgas, ja?

Līga pēkšņi ieķeras Jānim elkonī.

LĪGA. Jāpaguļ!... Mums vēl gara diena priekšā.

OLGA. Meitiņ! Vakar atbrauci? Un jau tandēms?! Nu, pavisam apdauzīta vecene palikusi – nekā vairs neatceras... Jums nešķiet, ka spiediens mainās: pēdējās dienas vieni vienīgi murgi...

JURIS. Murgi?!

OLGA. Nē! To gan es, Juri, atceros! Juris man naktī konsultējās... nu, nolasīja dzejoli, savu dzeju! Brīnišķīga!...

JURIS. Olga!... man nejauši iznāca, nekas īpašs...

OLGA. Es arī kādreiz kautrējos – pirmā reize vienmēr ir pirmā. Un te taču visi savējie! Palūgsim!!!...

Visi ūjina. Juris vēl brīdi kautrējas, tad tomēr uzsāk skaitīt savu dzeju –

Olga viņa ik brīdi paslepen pačukst priekšā pazudušo atskaņu.

Dzejolis ir par futbolu – tas sacerēts pilnā saskaņā ar Olgas deklarētajiem dzejdares principiem: sāpi dozē pēc vajadzības. Šai reizē Jurim gan ir

*bijusi nepieciešamība būt pacilājošam, kādēļ viņa galvenais tēls –
futbolists, pat ar norautu galvu izcīna pasaules kausu.
Visi aplaudē un iedzied dzejoļa refrēnu – sarauj, sarauj!...*

KOĻA. Tava bilde būs smukajā žurnālā!

JURIS. Priekš kam tad citādi penterēt, ne?

SANITA. Tikai neaizmirsti savu skolotāju, Juri!

OLGA. Es sarkstu, beidziet!... Ai, jau vēls: ātri uz mežu! Malka pati mājās
nenāks! Fiksi, fiksi, fiksi!...

INGMĀRS. Vai tad vakar jau neatvedām?

IVETA. Labi, ka paši atvedāmies...

OLGA. Karalis negaidīs, kad sakursim! Tempā!!!...

Visi prom, izņemot Juri, Olgu, Jāni un Līgu.

JURIS. (*Olgai*) Paldies!... Tev taisnība: tagad jūtos kā dievs!...

OLGA. Pameklēsim, kurā mežā vakar zāgējām!

Olga koķeti prom, Juris knaši nopakaļ.

Brīdi kluss.

LĪGA. Tu neesi sajucis prātā: tu biji karalis.

JĀNIS. Viņiem pat gredzenu vairs nevajag...

LĪGA. Būtu labi, ja mēs arī varētu visu to aizmirst, ne?

JĀNIS. To nevar! Mēs taču... Viņi paši taču gribēja... Saceļamies!!!

LĪGA. Mēs divi?

JĀNIS. Viņi taču to mežu pazeminās: tikai pēc svētkiem!

LĪGA. Aizbrauksim prom.

JĀNIS. Nē. Un nevienu citu valodu es arī nemāku.

LĪGA. Tad nebrauksim.

JĀNIS. Bet kas tad dzīvē ir pats galvenais? Kāda ir dzīves jēga?!...

LĪGA. Viņi ir jauki cilvēki. Un viņi paši jau nemaz ne pie kā nav vainīgi: tagad
jau tu pats arī to labi zini.

JĀNIS. Nocirtīsim hidrai galvu! Pūķim – veselas trīs! Un tad, teiksim, arī kādu
citu var iecelt par karali! Un viņš nepieļaus! Viņš būs gudrs! Un ja vajag, mēs
viņam pateiksim priekšā!... Nu, to, ko neļaut, ko nedarīt, un... A ko darīt? Ko
darīt?

LĪGA. Es nedrīkstu pati tev to teikt – es arī esmu mainījies.

JĀNIS. Tu esi šausmīgi sarkana...

LĪGA. Nemaz! Es nekad nesarkstu, nekad!

JĀNIS. Kāpēc tu man piedod?

LĪGA. Tu vienīgais esi bijis karalis – citi vēl tikai grib būt...

JĀNIS. Un viss?

LĪGA. Bet silikona ķirbjus es neaudzēšu!

JĀNIS. Kas man darīt?

LĪGA. Es gribu četrus, vienu meiteni.

JĀNIS. Es tagad nosarku?

LĪGA. Vēl ne...

Abi skūpstās.

JĀNIS. Nē, labāk visas četras meitenes!...

Mīlētāju sirdis dzied vienmēr, taču pilnīgs unisons ir tas, ko mēs vēlamies visi – tā ir patiesu dvēseļu kopība. Tā pat, iespējams, rada aizdomas, ka dzīvei ir jēga, un kādreiz to var pat izzināt. Bet pamatā tā tomēr ir

MĪLĒTĀJU DZIESMA.

8. aina

Turpat. Vakars.

Pagalms ir izrotāts vēl krāšņāk, tam vidū pamatīgs baļķu krāvuma ugunskurs. Uguns atblāzmas dara klātesošo mājinieku sejas gaišas, pat apgarotas. Šeit ir visi, turklāt pa pārišiem: Koļa ar Sanītu, Ingmārs ar Ivetu, Juris ar Olgu, Jānis ar Līgu, un pat Geņa ir cieši spiež sev pie krūtīm piepūšamu nāru.

OLGA. Es neatceros, kad Renārs būtu tik labi norunājis, vai ne? Par mums, par atbildību, par mīlestību... Kā gan mums ir laimējies – kā nevienai pašai tautai visā pasaulē!... Vēl divdesmit sekundes! Visi ir kaut ko iedomājušies?

Visi? Lai šai svētku naktī tas viss mums arī piepildās! Aizveriet acis!!!...

DIKTORS. (*balss*) ... pieci... četri... trīs... divi... viens... Lai skan!!!...

Un skan!

Skan visa valsts radio dziesmai nopakaļ. Skan daudzas, daudzas balsis.

*Vien pirmajā mirklī šķiet, ka kopdziesma līdzīga **KARAĻA SAVINĀJUMA HIMNAI**, taču tās piedziedājums dara to īpašu, tikai šai brīnumu naktij piemērotu – Līgi, līgo!... veļas augšup uz zvaigznēm, kurp veras mūsu visu skati.*

Kamēr lūkojamies augšup, mājiniekiem nemanāmi pievienojas vēl kāds pāris – Vents ar Līgu 2: arī viņi dzied.

*Bet pēc tam trīs reizes turpu šurpu pa pagalmu viens otru dzenā Intiņa un
trīs rūķi – vienubrīd pamatīgs šaujamašs rokā viņiem, vienubrīd Intiņai.
Bet dziesma skan.
Un zvaigznes mirgo!*

* * *